

Интерно
гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19
ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Година VIII ■ Број 81 ■ Септембар 2010.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Миладин Петровић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, Крсман Милошевић,
мр Александар Симоновски

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Мирослав Бакрач (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михаиловски (Чачак),
Петар Кнежевић (Београд), Будимир М.
Попадић (Нови Сад), мр Александар
Симоновски (Крушевача),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
М. Чуљић, М. Петровић, Б. Попадић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.
Тираж: 2. 600 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд
Адреса, Београд, Браће Југовића 19
Ел. пошта: logosmil@yahoo.com

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије
Војни ветеран
ISSN 1452-3809
9 771 452 380002

Тежак пут до законите наплате дуга

НАЦРТ УРЕДБЕ НА ПОПРАВНОМ

Иако је Министарство финансија недавно образовало Радну групу за припрему прописа у вези са решавањем дуга према корисницима војне пензије, иако је ових дана исто Министарство предложило и Нацрт уредбе о начину измирења дуга, нажалост, практично решење још није на видику.

Радна група, коју чине представници Министарства финансија, Министарства рада и социјалне политике, Министарства одбране, Фонда за СОВО, Дирекције Републичког фонда ГИО и три представника УВПС, имала је задатак да пронађе начин за измирење дуга. Требало је да припреми пропис којим ће се системски уредити начин, поступак и динамика исплате доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије, које су настале по прописима из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника до ступања на снагу Закона о Војсци Србије.

Радећи на томе, Радна група се до сада састала три пута. А на основу расправа на тим седницама Радне групе, и мишљења Републичког секретаријата за законодавство, Министарство финансија је сачинило Нацрт уредбе о начину, поступку и динамици исплате доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије, и доставило на мишљење члановима Радне групе.

Том Уредбом се прописује да Република Србија преузима обавезу исплате неизмирених обавеза насталих на основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада у периоду од 1. августа 2004. до 30. новембра 2007. године. Уредба прописује да се на износ неизмирених обавеза обрачунава законска затезна камата за период од дана подношења тужбе до закључења поравнања, односно од закључења поравнања до коначне исплате, а не од настанка дуга па до коначне исплате. Тако обрачунати дуг би се корисницима војне пензије исплаћивао у 36 једнаких рата почев од 1. јануара 2011. године, уз редовну исплату пензије. На исти начин би се исплаћивао и дуг и корисницима војне пензије који су покренули спор пред надлежним судом ради наплате дуга, а који закључе вансудско поравнање. Корисницима војне пензије којима је донета правоснажна и извршна пресуда, а који нису покренули поступак извршења пресуде, дуг ће се измирити у складу са правоснажном пресудом. У случају смрти, корисника војне пензије, преостали неисплаћени износ био би исплаћен у року од 30 дана од дана достављања правоуснажног решења о наслеђивању.

Уредбом се обавезује Фонд за социјално осигурање војних осигураника да на основу своје евиденције о покренутим судским споровима достави, корисницима војне пензије, обавештење о могућности вансудског поравнања.

На овако предложену Уредбу, представници Удружења војних пензионера Србије су изнели становиште да је она апсолутно неприхватљива за оштећене војне пензионере, из следећих разлога:

- Дуг није дефинисан ни по основу ни по висини.
- Обрачун камате није у складу са Законом о облигационим односима. Камата припада од дана доспелости дуга до исплате, а не од подношења тужбе односно од закључивања.
- Није предвиђена исплата парничних трошкова, (судски трошкови, трошкови вештачења и адвокатске услуге).
- Рок за исплату дуга од три године је превелики, јер би се највишило 10 година од настанка дуга, па би инфлацијом већ обезврежени износ био још више реално умањен.
- Предложеним решењима праве се разлике међу пензионерима. Пензионери који су тужили и којима је по правоснажној пресуди исплаћен дуг у повољнијем су положају у односу на пензионере који су тужили а правоснажна пресуда још није донета, док су они који нису тужили у најнеповољнијем положају.

Из наведених разлога, а на основу датих примедби, Министарство финансија ће сачинити нови Нацрт уредбе, о којој ће се Радна група изјаснити на наредној седници, у првој половини октобра.

Представници Удружења у Радној групи ће и даље доследно заступати став да дуг треба да буде исплаћен у целости најкасније до истека 2011. године, укључујући и по закону обрачунате камате и трошкове парничног поступка, односно ставове усвојене на седници Главног одбора, који су објављени у предходном броју *Војног ветерана*.

ПРЕДСЕДНИК
Љубомир Драгањац

Обележена 17. годишњица Удружења војних пензионера Србије

ТРНОВИТ ПУТ ДО ЧАСНОГ СТАТУСА

Удружење сматра да неодложно треба приступити доношењу посебног Закона о социјалном осигурању војних осигураника, чија би полазна основа била постојећа регулатива, уз евентуалне корекције примерене насталим променама у држави и Војсци. Такав, аутономно уређен, систем социјалног осигурања војних осигураника има више од 85 одсто земаља у свету, међу којима је и већина чланица НАТО и Европске уније.

Удружење војних пензионера Србије, 16. септембра ове године, у нишком Дому Војске обележило је 17. годишњицу УВПС. Пред око 700 присутних корисника војне пензије и уважених гостију из Владе, Министарства одбране, Војске Србије и других структура, на свечаној академији, наши врхунски уметници извели су богат културно-уметнички програм.

На почетку свечане академије, пошто је поздравио госте и све учеснике скупа, председник Удружења Љубомир Драгањац је истакао да Удружење војних пензионера изузетно цени и захваљује Министарству одбране, Команди Копнене војске, Дому Војске Ниш и Факултету уметности на помоћи коју су пружили у организовању свечаности у Нишу.

Захвалио се и врхунским уметницима што су прихватили да учествују у програму, као и Градској организацији УВП Ниш на уложеном труду и пруженом гостопримству. Изразио је задовољство што је велика сала Дома Војске била испуњена до последњег места.

У име Министарства одбране Републике Србије и министра Драгана Штатоновца, као и у име Војске Србије, присутним се обратио изасланик министра одбране државни секретар Игор Јовичић, честитајући Удружењу 17. годишњицу преданог и успешног рада.

„У ових 17 година Удружење је морало да гради своју позицију у веома сложеном систему где је доста тога промењено. У овом периоду мењали су се друштвени системи, друштвено уређење, а Удружење је успевало да одговори свим тим изазовима. Сада се упоставља релација са Министарством за рад и социјалну политику и овом приликом желим да се захвалим колегама из Министарства за рад, а посебно потпредседнику Владе господину Јовану Кркобабићу, који су успели да овај процес који је стратешког карактера прође што безболније и да позиција војног пензионера буде што привилегованија. И једно и друго Министарство чини све да та позиција буде таква.“

Поздрављајући скуп и честитајући

војним пензионерима празник, изасланик потпредседника Владе РС државни секретар господин Драго Видојевић истакао је да је веома важно да војни пензионери имају јаку организацију у којој ће исказивати своје потребе.

„Године пред нама за вас пензионере ће бити значајна прекретница. Приближавате се пензионерима из цивилног сектора а 2012. године бићете потпуно интегрисани у систем. То је систем који ми уређујемо две године, који ће афирмисати концепт социјално одговорне државе. У процесу демократизације јако је важно да будете окупљени око свог удружења и артикулишете све потребе и допринесете развијању демократских процеса од којих зависи живот генерација пред нама. Тамо где се не чује глас стarih, како неко рече, ни Бог не помаже. Зато учнимо да се наш глас чује док постојимо“, рекао је, између остalog, господин Видојевић.

„Имам изузетну част да вас све поздравим и честитам јубилеј у име руководства ВМА на целу са проф. др Миодрагом Јевтићем. Моја маленост и мој колега представници смо 3000 запослених на ВМА и у њихово и наше име желимо вам успешан рад. На вашој Петој изборној скуштини у Београду, начелник Одељења за морал и односе са јавношћу ВМА др Елизабета Ристановић подробно вас је известила о тешкоћама које су пратиле ВМА у транзиционом периоду и о актуелном стању и све је то публиковано у вашем и нашем часопису *Војни ветеран*. Не желим да се понављам, али имам моралну и наредбодавну обавезу, као официр и човек који потиче из војне породице и као представник ВМА, да на овом месту кажем да су војни осигураници примарна брига ВМА, и од тога не одустајемо“, рекао је изасланик начелника ВМА пуковник проф. др Предраг Ромић поздрављајући свечани скуп.

Скупу се, у име републичке организације Савеза удружења бораца НОР-а, подружнице клуба генерала из Ниша и осталих борачких организација, обратио и генерал-потпуковник у пензији Милован Мишчевић који учествовао у оснивању Удружења 1993. године.

У краткој и надахнутој беседи пре-нео је поздраве и честитке бораца којима је, као и војним пензионерима, љубав према домовини нешто што се подразумева и што се никада не доводи у питање.

У току свечане академије, дат је кратак осврт на рад удружења у коме је истакнуто да је УВПС, за 17 година постојања, стасало у респектабилног и јединог репрезентативног и аутентичног представника корисника војне пензије.

„У удружење је“, како је истакнуто, „учлањено око 70 одсто корисника војне пензије свих категорија, а од доношења новог Статута Удружењу приступају и чланови породица војних пензионера. Као колективни чланови, Удружењу су приступили Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца, Удружење војних бескућника, Клуб генерала и ад-

мирала Војске Србије и Удружење војних пензионера у Републици Српској.

Као изборна база за представнике корисника војне пензије у органима Фонда СОВО, Удружење учествује у свим делатностима Фонда од значаја за остваривање права војних осигураника.

Удружење је скуп школованих и за тешку војну професију бираних људи, који су увек спремни да својим знањем и искуством помогну систему одбране земље. Шездесет посто их је са високом спремом, а остали су са вишом и средњом. Академско звање има 2278 чланова, а међу њима је 534 доктора наука. Мудро би било да Војска Србије, као што је пракса у другим земљама, то знање користи, али се то не чини.

До стицања заслуженог и часног статуса војних пензионера, професио-

нална војна лица су прешла трновит пут попложен бројним специфичностима и тегобама војне службе, а то је: бављење оружаном делатношћу, повећан степен напрезања и ризика, униформност, субординација и дисциплина, ограничавање неких права, непрекидан рад на стручном усавршавању, одвојеност од породице и тако даље. Све то је оставило негативне последице по психофизичко здравље и животни век војних пензионера. Већина је нарушеног здравља, а морталитет ове популације је висок. Годишње умре око 1500 војних пензионера, а просечно животна доб умрлих је око 66 година, што је знатно мање од цивилних пензионера. Све то захтева повећање социјално-хуманитарне активности према војним пензионерима, али Удружење за то нема адекватне могућности.

Република Србија за те сврхе не издваја ни динара, а слично се понашају и локалне самоуправе, сем ретких и часних изузетака. За разлику од других, па и разноразних „невладиних организација“, Удружење своје активности алиментира искључиво из чланарине својих припадника.

Удружење се, како је истакнуто на свечаној академији, непрекидно борило и бори за остваривање законитих права и интереса војних пензионера, као и побољшање њиховог социјалног статуса у целини. У том погледу постигнути су видни резултати, од којих су најзначајнији:

- Поновно успостављање права на покандаду за опоравак и једнократну новчану помоћ,
- Исплата пензија по прописима за све војне пензионере;

ГОСТИ НА СВЕЧАНОЈ АКАДЕМИЈИ

Свечаној академији присуствовали су:

Изасланик министра одбране државни секретар господин Игор Јовићић, изасланик потпредседника Владе Републике Србије државни секретар господин Драго Видојевић, командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић,

потпредседник Удружења војних пензионера Републике Црне Горе Радивоје Здравковић, пуковник у пензији, градоначелник Ниша господин мр Милош Симоновић, изасланик нишке епархије и Патријарха Српског Иринеја свештеник Влајко Грабеж, председник градске Скупштине „Медијана“ – Ниш господин Младен Жирковић, начелник Управе за традицију, стандард и ветеране у МО пуковник Слађан Ристић, директор Фонда за СОВО пуковник мр Милојко Миловановић, изасланик начелника ВМА пуковник проф. др Предраг Ромић и пуковник др Мирослав Видановић, команданти јединица и установа Војске Србије из нишког гарнизона, председник Градске организације Савеза пензионера Србије господин Мирољуб Стевановић, председници и представници СУБНОР-а, Савеза резервних старешина, борачких организација и удружења грађана Србије и Ниша, председник Скупштине клуба генерала и адмирала господин Љубиша Стојмировић, генерал-потпуковник у пензији, потпредседник Удружења пензионисаних војних летача и падобранца Љубиша Величковић, пуковник-пилот у пензији, председник Савеза удружења потомака ратника ослободилачких ратова Србије 1912-1920 господин Љубомир Марковић, председник Удружења палих бораца 90, господин Сава Пауновић и представници медија града Ниша.

**Радивоје Здравковић,
секретар Удружења
војних пензионера
Црне Горе:**

МУЧЕ НАС СЛИЧНЕ НЕВОЉЕ

Поздравивши скуп и преневши поздраве војних ветерана Црне Горе, секретар црногорског Удружења војних пензионера Радивоје Здравковић је, између осталог, рекао:

„Причињава ми посебно задовољство што сам данас на овом свечаном скупу заједно са вама, да видим своје саборце ветеране, да се подсетимо заједничких успомена из минулих времена.

Драги другови, све нас је погодило комадање Југославије, изазвање рата и разарање, а у том ратном вртлогу највећи губитници били смо ми, ветерани. Неки су у борбама оставили своје животе, други су рањени, расељени, унесрећени, без дома, а неки у Хагу, те и за њих један војнички поздрав.

Нас у Црној Гори муче слични проблеми: закинуте пензије и неиплаћена разлика, лоша здравствена заштита, сваки десети ветеран је без крова над главом, а један број војних пензионера има проблема око регулисања држављанства за себе и чланове породице.

На другој страни, државне институције нијесу нам наклоњене и вольне да рјешавају наше нагомилане проблеме, због чега смо преко адвоката покренули судске спорове пред Управним судом Црне Горе за исплату заосталих примања.

Преносим захвалност нашег Главног одбора за добру сарадњу и помоћ коју нам пружате, а уреднику Војног ветерана за објективно информисање о нашем раду и проблемима. Хвала предсједнику Драгањцу који доприноси доброј сарадњи наших Удружења.

Желим вам свима добро здравље, дуг живот, редовне пензије и мирнутарост.“

- Обезбеђено је лечење војних пензионера у цивилним здравственим установама у местима где нема војних;

- Значајно су повећана средства за здравствену заштиту и побољшање материјалног положаја војних пензионера;

- Омогућено је преименовање и откуп станова који су додељивани у закуп на одређено време;

- Омогућено је решавање стамбеног питања бесповратним новчаним средствима у износу од 20 000 евра.

У реализацији наведених и других

послова, Удружење је имало одговарајућу подршку Владе Србије, нарочито од Министарства одбране и Фонда СОВО.

Од актуелних проблема, чије је решавање у току или предстоји, на првом месту је реформа пензијског и инвалидског осигурања у Републици Србији, у склопу које и социјалног осигурања војних осигураника.

Удружење сматра да неодложно треба приступити доношењу посебног Закона о социјалном осигурању војних осигураника, чија би полазна основа била постојећа регулатива, уз евентуалне корекције примерене насталим променама у држави и Војсци. Такав, аутономно уређен, систем социјалног осигурања војних осигураника има више од 85 одсто земаља у свету, међу којима је и већина чланица НАТО и Европске уније.

Напред изнето становиште је презентовано компетентним органима у свим фазама рада на новелацији регулативе пензијског осигурања, али то није уважено, па је Удружење доставило предлог одговарајућих амандмана на Предлог закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању Влади и посланичким групама у Скупштини Србије.

Уколико пензијско осигурање војних осигураника буде интегрисано у пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, пред Удружењем су обимни и озбиљни задаци који из тога произилазе, а тичу се уклапања у цивилну подзаконску регулативу и уређивања права која су остваривана преко Фонда СОВО а интегрисањем се га-се".

Ови и други сложени и тешки послови који предстоје захтевају пуно ангажовање чланова Удружења, али и осталих војних пензионера, па је Удружење и овом приликом позвало појединце и сродна удружења да му се придруже.

У богатом културно-уметничком програму учествовали су великан музичке сцене Србије господин професор Никола Рацков и гостопица Снежана Берић, „Екстра Нена“, првак Београдског позоришта Зоран Симоновић, млада и талентована водитељка Тања Недељковић, чланови Удружења писаца „Чегар“ из Ниша Милько Радошевић, Михајло Илић и Мирослав Миша Баракач, сликар Слободан Кончаловић и дрворезац Слободан Младеновић чији радови су били изложени специјално за ову прилику, глумци Лепомир Ивковић и Бошко Пулетић са секвенцом из представе: „Време части и поноса“, Естрадни оркестар Копнене Војске и Изворна група „Медијана“ из Ниша.

Е. В. В.

Трећа седница Главног одбора УВПС АМАНДМАНИ ЗА ОДБРАНУ СТАТУСА

У периоду између две седнице, Главни одбор је Радном тиму Владе Републике Србије доставио мишљење УВПС о начину решавања дуга корисницима војне пензије (дуг од 1. 8. 2004. до 30.11. 2007) које је усвојено на другој седници Главног одбора. У овом периоду интензивно се радило на формулисању амандмана на предлог Закона о изменама и допунама Закона о ПИО. Сви предлози Удружења који су достављени надлежним а нису прихваћени биће, у виду амандмана, достављени Влади Републике Србије.

Трећа седница Главног одбора Скупштине УВПС одржана је 16. септембра 2010. године, у Дому Војске у Нишу, непосредно пре централне свечаности поводом 17. годишњице Удружења војних пензионера Србије. На седници, којом је председавао Љубомир Драгањац, усвојени су записник са 2. седнице и извештај о раду између 2. и 3. седнице Главног одбора; донесена је одлука о додели признања из надлежности Главног одбора; усвојена је одлука о изменама финансијског плана УВПС за 2010. годину и усвојен предлог за избор два члана Управног одбора Фонда СОВО.

У извештају о раду Главног одбора УВПС између две седнице, који је поднео председник Драгањац, истакнуто је да је тежиште рада Удружења у овом периоду било на: спровођењу одлука које је Главни одбор усвојио на 2. седници, проучавању и

давању предлога за нова законска решења о социјалном осигурању војних осигураника, решавању статусних проблема војних пензионера и у сарадњи са другим удружењима.

Кад је реч о спровођењу одлука са 2. седнице, у извештају се наводи да се „непосредно по завршетку 2. седнице, приступило изради одлука са седнице, а од општинских одбора УВПС затражено је мишљење о Накнади одлуке о формирању фонда социјалности и о предлогима за признања поводом Dana УВПС. Такође, радио се на припреми прославе поводом Dana УВПС и израђена су признања која ће се доделити истакнутим организацијама и поједицима.“

У периоду између две седнице, Главни одбор је Радном тиму Владе Републике Србије доставио мишљење УВПС о начину решавања дуга

корисницима војне пензије (дуг од 1. 8. 2004. до 30.11. 2007) које је усвојено на другој седници Главног одбора. У извештају се, такође, наводи да се у овом периоду интензивно радило на формулисању амадмана на предлог Закона о изменама и допуни Закона о ПИО. Сви предлози Удружења који су достављени надлежним а нису прихваћени биће, у виду амандмана, достављени Влади Републике Србије. „Посебно ће се предложити и образложити амадман за неутралисање разлика у пензијама које су настале ступањем на снагу Закона о Војсци Србије од 1. 1. 2008. године. Исто тако предложиће се да се у УО Фонда ПИО бира представник УВПС“, истиче се у извештају.

Између две седнице настављено је са пружањем стручне помоћи лицима која воде судски спор за неисплаћени дуг Фонда СОВО. У овом периоду није било посебних проблема у здравственом забрињавању КВП, осим познатих тешкоћа око снабдевања лековима у неким градовима. С тим у вези, на иницијативу УВПС органи Фонда СОВО обавили су разговоре са директорима домова здравља у овим местима и, према информацијама из Фонда, очекују се позитивна решења.

У наредном периоду, како стоји у извештају, удружење ће пратити реализацију здравственог забрињавања КВП на целој територији а посебно у градовима где нема војно-здравствених установа.

ПРИЗНАЊА

Главни одбор је на 3. седници, поводом 17. годишњице Удружења, донео и одлуку о додели признања.

Повеља Удружења војних пензионера Србије, као највише признање - за изванредан вишегодишњи допринос развоју, унапређењу и афирмацији УВПС додељена је: Општинској организацији УВПС Земун, Вешковић Славки, члану УВПС ОпОрг Нови Београд и члану ГлОд УВПС, Петковић Бранку, члану УВПС ОпОрг Нови Београд, Прокић Милану, члану УВПС ОпОрг Нови Београд, Томашевић Велизору, члану УВПС ОпОрг Нови Београд, Обрадовић Николи, члану УВПС ОпОрг Раковица, Драгићевић Миливоју, члану УВПС ОпОрг Прокупље, Дротаров Федору, члану УВПС ОпОрг Црнија, и Родић Вукашину, члану УВПС ОпОрг Краљево.

Осим тога, Главни одбор је заслужним члановима доделио 46 плакета, 49 захвалница и 13 књига.

За октобар 2010. планира се сусрет са органима Управе за војно здравство и Управе ВМА ради разрешења неких проблема из области законске регулативе и изналажења начина да се скрати време чекања за прегледе на неким кабинетима и за нека функционална испитивања.

У Фонду СОВО и командама гарнизона у току је поступак обраде података корисника војноздравствене заштите у циљу издавања нових здравствених књижица. Дат је предлог Фонду за СОВО да се људима који раде на припреми за издавање здравствених књижица исплати адекватна накнада за рад..

„Удружење војних пензионера Србије се“, како се наглашава у извештају, „непрекидно бори за очување социјалног и материјалног статуса чланова и породица КВП у целини. Такође, УВПС преко својих представника у органима Фонда СОВО иницира да се сва питања из надлежности те институције решавају у циљу задовољавања и остваривања интереса корисника војне пензије.“

У периоду између две седнице, Одељење за стамбене послове, 10. 8. 2010. године, поделило је 34 стана у следећим гарнизонима: у Београду 15, Чачку 6, Ваљеву 3, Врању и Крушевцу по 2, Крагујевцу, Лесковцу, Прибоју, Сомбору, Шапцу и Нишу по 1. Од наведеног броја станови корисницима војне пензије је додељено 12, или 35 одсто. Преосталих 39 станови, по Одлуци од 31. 3. 2010. године, стамбена комисија доделиће по окончању поступка провере

стамбеног стања.

У извештају се истиче да је почела је изградња станови на локацији касарне „Војвода Степа“ у Београду, где се очекује око 1.000 станови за потребе Војске и МО. Такође се истиче да се ускоро очекује нови Правилник о расподели станови у Министарству одbrane.

У периоду од 30. 7 до 31. 8. 2010. године у УВПС приступила су 84 нова члана. У истом периоду, нажалост, са евидентије је скинуто 107 чланова који су преминули. На дан 31. 8. 2010. године бројно стање је било 32.230 чланова (који плаћају чланарину).

Главни одбор на 3. седници предложио је Скупштини Фонда СОВО двојицу нових чланова Управног одбора Фонда СОВО: Зорана Вучковића и Цветана Стаменковића. У образложењу се истиче да је одлуком Главног одбора од 30. 7. 2010, са дужности члана УО Фонда СОВО опозван Драгиша Стевановић, и да је Главни одбор на истој седници усвојио оставку Остоје Поповића на дужност члана УО Фонда СОВО. Због тога се Скупштини Фонда СОВО предлажу лица за попunu упражњених места у УО Фонда СОВО.

До 31. августа 2010. године одржана је 51 седница Комисије за опправак.

Примљено је 1159 захтева а решаван је 1151. Донето је 1071 решење. Прихваћено је 924 а одбијено 147 захтева. Тражена је допуна за 413 захтева. Решавано је 28 жалби од којих је 20 одбијено а 8 прихваћено.

Е. В. В.

Разговор са академиком Милорадом Екмечићем

ДУГО КРЕТАЊЕ ИЗМЕЂУ МАЧЕВА И ПЛУГОВА

Академик Милорад Екмечић се бави историјом Срба од краја 18. века до стварања Југославије и наших дана. Његове књиге се одликују изванредном научном утемељеношћу, историјском синтезом и снажном ерудицијом. О дугом кретању између клања и орања, као најкраћој синтези наше историје, пише у својој најновијој књизи чије треће издање управо припрема.

Како је примљен чудноват наслов ваше књиге "Дуго кретање између клања и орања", капитално дело о историји Срба у Новом Веку (1492-1992). Тај сте наслов узели од Иве Андрића, из једне његове оцене збирке поезије из 1919. године. Да ли је то оцена дугог хода српске историје?

Приликом најаве првог издања те књиге из 2007. године у очима неких сам читao упитаност да ли грубост израза у наслову књиге неће изазвати недоумице за њено разумевање. Ја сам и сам негде тумачио да се ради о једној филозофији историје, која је за младе интелектуалце 1919. године била наметљива. Тек завршени Први светски рат, за који је тад свако веровао да се неће више никада поновити, био је заиста најгоре светско клање које је историја забележила. Израз "кретање између мачева и плугова", као умивенији алтернативни наслов може књиге, је одвећ присутан у билији, али нема ту сирову тачност коју је Иво Андрић написао. Нажалост, то јесте најкраћа синтеза наше историје.

И њена најкраћа оцена?

Имате право – то јесте оцена дугог хода српске историје, можда њен најгушћи саджај. Историјска наука је врло подмитљиво духовно биће, јер се у њој може много лагати, без казне да ће се икome веровати који то не прихватају. Пре више од пола године смо мало чепркали по идеолошким полазиштима велике групе око америчке корпорације

РАНД, у нацрту новог Америчког столећа, да историја није наука, него да има добрих и лоших историја. Уче нас да се не осврћемо на мртве руке из земље које нас вуку у прошлост и да манемо бригу на весеље и гледамо у будућност. То није ништа ново, јер пре више од две хиљаде година су се у почетцима хеленске историографије (Паусанија "Опис Хеладе") жалили да има оних који пишу по својој души, као и оних који пишу да се свиди краљу. Наука је оно што има методе, а оно што има само поуке није наука. Историја ће увек бити наука, као што неће никада исчезнути ни поуке да су боље књиге које се свиђају краљу. Процеси дугог трајања Фернана Бродела одређују ток људске историје. Код свих европских народа су ратови, нажалост, били један такав фактор дугог трајања. И ја сам раније писао о "Јадном човеку 16. века", свих векова кроз које је он пролазио. Људски прогрес се и састоји у мењању мотива "јадног човека" који увек егзистира, смењује своју беду у свим фазама развоја...

Српском народу су изгледа историјски непријатељи идеологије: фашизам, комунизам и глобализам. Без намере да их изједначавамо, можда је по српско биће најразорнија идеологија под којом управо живимо.

Имате право да се модерне идеологије не смеју изједначавати. Посебно српском, а и многим другим народима, комунизам није изгледао као непријатељска идеологија. Од 1948. до 1963. већина му даје подршку. У демократији су сумње због ратова. Сви помало покушавају да говоре језиком холивудских судија. Сви би хтели да Америка буде судија светској комунистичкој тиранији. Амерички милитаризам и то гаси. У Вијетнаму су употребили наранџести прах, неку хемикалију за дефолијацију, како би из авиона могли да откривају комунистичке герилице. Нису успели, подвукли реп и побегли. Оставили иза се обогађен народ – горе него Јапанце са атомским бомбама у Хирошими и Нагасакију почетком августа 1945. Чим је пао режим Пол Пота у Вијетнаму суседној Камбоџи, Американци су били први који су се понудили да они буду судије комунистичкој тиранији. Заборавили су да је дописник "Политике" у једној комунистичкој земљи први у свету објавио репортажу о злоделу које је учињено у комунистичкој Камбоџи и да је Вијетнамска војска била прва која је

интервенисала против режима свог комунистичког суседа. У неким деловима Вијетнама данас се у породици рађа половина поремећене деце – телесно и умно. Американци не признају да је бацање атомске бомбе на голоруко становништво, као и наранџести прах да се уведе демократија, најгори ратни злочин који се у историји десио. Кome Американци могу бити судије? Нека подвију реп. Али је још горе питање: одакле толико нашег света верује да они треба да буду судије и нама?

Ви сте сенатор Републике Српске. Сведоци смо настојања да РС нестане, укидају јој сва овлашћења, све раде да је пониште. Каква је будућност босанских Срба?

Врло забринавајућа. Не мислим у смислу да је то недонешче које неке промене стратешког правца америчке војске могу укинути. Да су толико нејаки Уроши не би имали ни ово што имају. Дејтонски споразум 1995. није било разграничење само

Срба, Муслимана и Хрвата на подручју граница БиХ. То је било разграничење Срба и Хрвата у Хрватској и БиХ заједно."Олуја" коју наша весела браћа славе као свој домовински рат, створила је границе које је неко други нацртао иза затворених врата у америчким обавештајним службама. Тако је барем Туђман објаснио у стенографским забелешкама разговора са босанским Хрватима. Мој бивши студент Живковић, кога је Туђман поставио за амбасадора у Мађарској, питао га је када ће се Хрвати вратити у Посавину која је припала Републици Српској. Туђман му рече: ако се они тамо врате, онда ће се и Срби вратити у Хрватску. Мислио је на то да је до 400.000 Срба претерано у "Олуји" и да њихова насеља допиру све до Загреба. Туђман је тада рекао да је та граница нацртана и прихваћена у Дејтону, дошла из Америке и да је остављено "Контакт групи" да је уведе у стварност. Хрватски домовински рат је кукавно blažeњe руских ратова против Наполеона 1812. и Хитлера 1941. јер су у историји само они још названи тим отаџбинским именом.

Написали сте поодавно да никад нико није успео да одвоји Црну Гору од Србије и Русије. Тако је било у прошлости. Шта кажете данас?

У своје време сам питао мог драгог пријатеља Весу Перића како се десило да народ у Црној Гори прихвати нову државу. Рекао ми је да је у време Другог светског рата, кад је пропало све што би личило на државу, у Загарачу неки војвода организовао сношљив живот. Увео нешто што су неки доживљавали као државу из невоље. Сви становници Загарача су га звали "куме", рођаци и непознати људи подједнако. Кум као своја, а не капо мафије. Неки ред је постало кумство. Када навечер гледам вести из Црне Горе, у души се смешкам колико ли се тамо кумова сад намножило. Изгледа да су сви срећни зато што ће Црна Гора постати нови Монако. Јахте свих знатних и незнаних јунака, картароша, лопова и превараната, све су тамо, рачуни у банкама, скупови цет-сета, представници, принчеви, принцезе свих династија се тамо скупљају. Али то није нација, она увек продужава историју. Аветињски уклето делују зидови фабрике "Радоје Дакић", као да тамо нико не сања да ће Црна Гора некада постати индустријско друштво. Опрости куме што овако зборим катунски. Из невоље ми је. Као 1941. народ је сада опет завађен. Неки кум мора да држи ред, да ножеви не севну.

Изгледа да смо имали мало утицаја на догађања последњих две деценије?

Да ли је наш излаз из зачараног круга условљавања у приближавању Русији или ЕУ са Русијом?

- Европска унија са Русијом а не против ње, то није нереално сањање највише потпуно реална ствар. Русија остварује велике пројекте енергетског заједништва са Европском унијом. Од Русије теку пипци гасовода у Кини и у Европи. Стране које једна испоручује гас а друга гас прима нису спремне да ратују. То је узајамна осуда да никада више неће ратовати једни против других. Будућност Европе намеће сарадњу чак и могући савез две стране. Русија је одвећ велика да би била члан. Ми треба да подржавамо ту политику а не да наш политичар који потпи-

сује обавезу да "Јужни ток" иде кроз Србију одједном даје глас за амерички пројекат "Набуко" који би свезао руке Русији према Европи. Нисам дорастао сугестији да бих сам рекао шта да се ради. Мислим да једино имам право да кажем да народ који никада у историји није живео изван Европе чак и као варвари пре долaska на Балкан има грађанско право да уђе у Европу а не да му се смиљује амерички војни савезник који је почињши норме међународног права и увео "политику условљавања". Наш улазак у ЕУ изгледа да је казна а не остварење права на поштene договоре. Не можемо ући у Европу која је у блоку за освајање света.

(Из интервјуа
"Вечерњим новостима")

Нашу трагедију у Босни и на Косову су одредили амерички стратеги негде далеко од нас, у подрумима њихових обавештајних служби. Данас САД желе поново да ухвате за рогове исламског бика на Близком Истоку. Председник Обама (према новинама из прошле недеље) већи да Турском треба помоћи да се окрене према Европи, а не према фундаменталистима на Близком Истоку. Турска је на путу победе исламског фундаментализма. Кемалистички лаицизам неће нестати са лица земље, као онај цара Резе Пахлавија у Ирану, где је председник Картер помогао ајатолама да оборе секуларно царство и уведу верску државу. Многи у америчким стратешким подрумима, тамо далеко крај њиховог мора, мисле да ће и исламистички бик у данашњој Турској зауставити бацајући му зобницу у којој је Република Српска. Кад ће нешто научити од својих ратова у Ирану, Ираку и Авганистану? Свима су најпре бацали нечију зобницу, док нису схватили да они раде о њиховој глави. Данашња Турска је витални народ од близу сто милиона људи. Постају нова суперсила. Мало јој је босанска зобница. Она тражи саучествовање са САД у вођењу света. Куку нама.

Говорили сте да ће свака могућа криза са Русијом изазвати таласе на Балкану од којих ће положај српске државе бити све гори.

Данас смо у ситуацији да поновимо мисао Милована Миловановића у чланцима из радикалског "Дела" од 1894. и 1895. године. Он је говорио да Русија има своје интересе као велика сила и да се ми на тој ва-

трици можемо опећи и огрејати. Америка ће изаћи из ове историјске кризе у коју су сад упале. Њен војни буџет (ако је веровати проценама руског председника владе Путина) је виши него војни буџети свих других земаља у свету заједно. Председник Обама је сад присиљен да то смањује, али ће се САД вратити напорима да сваком лонцу на свету буду поклопац и свуда буду судије. Не смејмо прижељкивати обнову хладног рата између нове Русије и САД. То би била катастрофа за човечанство. А немојмо глумити, драги куме, да смо неко и нешто да се у то петљамо.

Неспоразуми са Русијом долазе око питања њихових извора енергије. Са Сауди Арабијом у енергетици Руси доминирају. Напори Русије да са западним државама окрену нову страницу сарадње и мировних споразума за алтернативу имају америчке потајне, старе жеље да у томе буду арбитар. На тој руској ватрици се ми можемо огрејати. Треба им помагати да створе један мирнодопски енергетски блок. Са цевоводима руског гаса и нафте тече и нова филозофија мирнодопске сарадње у будућности. ЕУ не може без Русије. У тој Европи са Русијом као савезником – или пуним чланом – и нама ће бити топлије.

Ближег народа од Руса ми нисмо имали, без обзира на силне неспоразуме у прошлости, као што су Берлински конгрес 1878. и Резолуција ИБ 1948.

Разговарала **Бранка Чуљић**

На помолу договор Министарства одбране и ужичке локалне самоуправе

СТАНОВИ ЗА ДОМ ВОЈСКЕ И КАСАРНУ

Преговори ужичке локалне самоуправе и Министарства одбране о размени војне имовине за станове, како тврди градска власт, доспeli су до финалне рунде од које се очекује усклађивање и склапање уговора о овој трампи. Како је договорено, граду Ужице даће 6.300 квадрата стамбеног простора у замену за Дом Војске и касарну.

Град жели власништво над Домом Војске, објектом у центру Ужици који годинама зврји празан и неискоришћен и касарном „Четврти пук“ која располаже са 26 хектара земље и разним просторијама укупне површине од 17.000 квадрата. Дом Војске планиран је као будуће седиште Градског културног центра, док се касарна третира као идеално место за стационирање неколико нових факултета.

Пореска управа је проценила, каже градоначелник Јован Марковић, а ужичка власт прихватила да Дом Војске вреди 140 милиона динара.

- Са Министарством одбране договорили смо се да тај објекат разменимо за 1.200 квадратна стамбена простора. У септембру ћемо Војси предати 500 квадратних станови који су већ у поседу града. По 350 квадратних станови, чија изградња предстоји, уступићемо током 2011. и 2012. године - наводи Марковић.

Власништво над касарнским комплексом, процењеним на осам милиона евра, Ужице ће морати да компензује са 5.100 квадратних стамбених површине. Локације код Медицинске школе на Царини и у насељима Крчагово и Турица определене су као будућа градилишта. Према једној варијанти, Ужице ће свој залог у овој размени морати да уступи до 2012. док је друга опција да се изградња станови одради у фазама у наредних пет година.

- То отвара могућност да се касарна крајем наредне или почетком 2012. укњижи као имовина града, чиме би се почела реализација пројекта интегрисаног универзитета. Идеја је да постојећи Учитељски факултет, који поседује акредитације за сва три нивоа студија, буде носилац тих активности. Висока пословно-техничка школа требало би да предложи смер из области техничких и технолошких наука који би могао да прерасте у академске студије. Трећи смер на универзитету требало би да буде уметност - најављује градоначелник Ужице.

Владимир Лојаница

ВОЈНИ КОМПЛЕКСИ У СУБОТИЦИ

Начелник одељења у Војнограђевинском центру „Београд“ пуковник Стеван Мартиновић и помоћник градоначелника Суботице Душко Гуслов потписали су записник о преносу права коришћења два војна комплекса у том граду.

У фебруару ове године Град Суботица закључио је уговоре са Дирекцијом за имовину Републике Србије о куповини некадашње касарне „Народни херој Петар Драпшин“ која обухвата земљиште укупне површине преко 21 хектара са 26 објекта високоградње укупне површине око 9.400 квадратних метара и војног полигона „Радановац“ од преко 123 хектара са 30 објекта високоградње укупне површине око 3.400 квадратних метара.

Према речима пуковника Мартиновића, средства добијена овим путем МО ће искористити за опремање и модернизацију Војске Србије, за побољшање материјалног положаја припадника МО и ВС те стамбено обезбеђење пензионисаних и активних припадника МО и ВС.

Суботичка локална самоуправа, како је речено, препознала је велику развојну шансу у коришћењу неперспективних војних комплекса и у том погледу, једна је од најангажованијих у Републици Србији.

Изражавајући задовољство успешно реализованим послом, Душко Гуслов је нагласио како ће Град овај, изузетно атрактиван простор који се највећим делом налази уз магистрални пут Суботица-Палић, понудити инвеститорима, па ће тако на месту закорењењих и запуштенih објеката ускоро нићи тржни и логистички центри.

У понуди Министарства одбране се на територији Суботице налазе још четири војна комплекса, касарна „Коста Наћ“, Дом војске и два стрелишта, „Храстовача“ и „Александрови салаши“ за које се очекују понуде

Станови на Вождовцу могу и на почек

СУБВЕНЦИОНИСАНИ КРЕДИТИ

Сви који буду испуњавали услове и буду желели да купе стан у насељу Степа Степановић, који ће се градити на месту старије касарне на Вождовцу, моћи ће да користе кредите које субвенционише држава, односно биће доволно средстава намењених им кредитима.

Сви који подигну субвенционисани кредит, до 30. октобра 2012. године враћају само главницу, што значи око 80 евра за стан око 50 квадрата. Станови ће бити усвољени до марта 2012.

- Није истина да станови у насељу Степа Степановић неће моći да се купују субвенционисани кредитима, јер објекат није 80 одсто завршен. Кредитирају нас банке па то није услов у овом случају. Мислим да је најбоље решење за подстапаре, који веома тешко могу да издрже и за кирију и за рату за кредит, да подигну субвенционисани кредит и враћају само главницу до октобра 2012. године. Тада ће се већ усвољити у нови стан и на тај начин ће надоместити период док се станови граде.

Најбоља гаранција да ће станови бити завршени, осим тога што је инвеститор држава, јесте да нас финансирају банке и како завршавамо фазе радова, тако нам уплаћују паре, што значи да неће смети ни дан да се пробијају рокови - објашњава Драган Грујић, директор Грађевинске дирекције Србије.

Како кажу у Националној корпорацији за осигурање стамбених кредитова, кредити ће бити доволно за све који испуњавају услове.

- Станове у насељу Степа Степановић грађани ће свакако моћи да купе како помо-

ћу субвенционисаних стамбених кредитова, тако и комерцијалних кредитова банака. С обзиром на то да је пројекат изградње насеља у првој фази и да још први захтеви за куповину некретнине нису упућени банкама, а да је велико интересовање, рано је процењивати колико ће субвенционисаних кредитова тачно бити када је у питању куповина станови у по-менутом насељу - објашњавају за „Близи“ у НКОСК.

У 2010. години за дугорочну стамбено кредитирање у Србији и субвенционисање камата за стамбене кредите предвиђено је 2,5 милијарди динара, које још нису потрошene.

- У зависности од тренутка пријема првих захтева за куповину станови у насељу

Степа Степановић, моћи ћемо да знамо колико преосталих средстава за субвенционисане кредите имамо на располагању. Ипак, кредити ће бити довољно - наглашавају у НКОСК.

Сви који су се до сада пријавили, или ће у наредном периоду резервисати стан у Грађевинској дирекцији Србије, биће позивани по редном броју резервације крајем октобра, кад се очекује почетак продаје, да потпишу уговор. Тада ће морати на име капара Грађевинској дирекцији Србије да уплате пет одсто вредности стана и имају рок од три месеца за реализацију кредитова. Они који стан купују за кеш, целокупан износ уплаћују у року од 30 дана. Свима који не испуње ове одреднице уговора, капара ће пропасти. Основни услови за добијање субвенционисаних кредитова су да подносиоци захтева немају некретнину на своје име, да су кредитно способни и да немају више од 45 година. У овом насељу биће изграђено 4.576 станови.

Б. Вуковић, „Близи“

Пример субвенционисаног кредита за стан на Вождовцу

Квадратура	50
Цена по квадрату	1.290 евра
Купопродајна цена некретнине	64.500 евра
Учешће 5 одсто	3.225 евра
Рок кредита банке	25 година
Рок кредита Републике Србије	5 година
Кредит банке 75 одсто	48.375 евра
Кредит државе 20 одсто	12.900 евра
Рата кредита до октобра 2012. године	78-82 евра
Рата кредита после октобра 2012. године	311,68 евра
Рата на кредит у последњих 5 година	215 евра

Најава изградње станови у вождовацкој касарни

ЧЕКА СЕ ПОЧЕТАК ГРАДЊЕ

На простору бивше касарне „4. јули“ у Београду, где су недавно почели припремни радови за изградњу укупно 4.578 јефтиних станови, припадницима Војске Србије биће намењено око 1.000 станови, изјавио је секретар Удружења за грађевинску индустрију у Привредној комори Србије Јордан Родић.

Ускоро ће бити расписан и уговор о изградњи око 600 станови на Новом Београду у близини Ледина, од којих би један део требало да буде намењен полицији, рекао је Родић Танјуру.

Он је рекао да ће и у том пројекту, као и код изградње јефтиних станови на месту бивше вождовацке касарне, инвеститор бити држава.

Родић је рекао да је између 300 и 400 грађевинских фирми највило да ће учествовати на тендери за избор главних извођача на изградњи 4.578 станови на Вождовцу.

Тендер ће, према његовим речима, бити расписан крајем септембра, или почетком октобра, а позвани су да учествују сви заинтересовани.

На простору бивше касарне „4. јули“ 30. августа је почело рушење војних објеката, а у октобру би требало да почну радови на изградњи станови.

Поред станови, чија ће цена

по квадратном метру бити 1.200 евра, на тој локацији биће изграђено и 177 локала, две школе и два обданишта, здравствени центар и други пратећи објекти.

Укупно ће бити изграђено 4.578 станови, од чега 212 гарсоњера, 960 једнособних станови, 456 једноипособних станови, 1.285 двособних станови, 281 двоипособних станови, 1.094 тробних станови, 164 троипособних станови и 126 четвррособних станови.

У цео пројекат, односно у изградњу укупно око 500.000 квадрата, биће уложено око 250 милиона евра.

Сви пунолетни грађани ће имати право да купе стан, с тим да ће чланови једне породице моћи да купе само један стан, а моћи ће да се купе преко кредита пословних банака, субвенционисаних кредита и готовински.

Заинтересовани грађани који желе да купе стан треба да пошаљу мејл Грађевинској дирекцији Србије на адресу [официјелног](http://www.gjgdc.rs) са фотокопијом личне карте и контакта телефоном, као и да наведу квадратуру стана коју желе да купе, а могу да оду и лично.

Када се резервише стан Грађевинска дирекција по завршетку главних пројеката и добијају грађевинске дозволе позива купца да закључи са њим уговор.

Уговор се затим оверава у суду, након чега купац у року од седам дана плаћа капару од пет одсто од укупне вредности стана.

Остатак вредности некретнине се плаћа у року од 30 дана за купце који буду готовински плаћали односно 90 дана за купце који буду плаћали кредитом.

Танјуг

ПОДЕЛА СТАНОВА У СЕПТЕМБРУ

Одлуком о расподели станови у закуп на неодређено време, стамбени орган Министарства одбране, 9. 9. 2010. године, извршио је поделу 20 станови у следећим гарнизонима: Београд 5, Ниш 3, Врање 3, Куршумлија 2, а у Смедереву, Смедеревској Паланци, Зрењанину, Краљеву, Чачку, Зајечару и Лесковцу подељен је по један стан.

Од укупног броја подељених станови војним пензионерима је одлуком определено седам станови или 35 одсто.

Наредна подела станови очекује се у октобру, са пресеком стања 8.10.2010. З.В.

Нови станови за расподелу

КРОВ ЗА 80 ПОРОДИЦА

Сагласно одредби члана 43. Правилника о решавању стамбених питања у Министарству одбране („СВЛ“ бр. 38/05, 16/08, 26/08 и 39/08), Војнограђевински центар „Београд“ Управе за инфраструктуру Сектора за материјалне ресурсе, доставио је Одјељењу за стамбене послове Управе за традицију, стандард и ветеране, пријаве за расподелу станови у закуп на неодређено време, а Управа је те податке проследила и Удружењу ВПС. Пријаве за расподелу станови односе се на следеће гарнизоне, односно места:

БЕОГРАД: 4 гарсоњера, 2 једнособна, 7 једноипособних, 8 двособних, 9 двоипособних, 2 тробна, 22 троипособна и 3 четвррособна стана;

НОВИСАД: 1 једноипособан стан;

НИШ: 1 једнособан стан;

КРУШЕВАЦ: 2 гарсоњере, 3 једноипособна и 1 двособан стан;

КРАГУЈЕВАЛ: 1 једнособан и 1 двособан стан;

ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ: 1 једнособан стан;

КРАЉЕВО: 1 двособан стан.

Одељењу за стамбене послове Управе за традицију, стандард и ветеране пријављено је за поделу и 10 станови у закуп које није могуће поделити у складу са одредбама Правилника. Одељење за стамбене послове није у могућности да изврши доделу станови у закуп на неодређено време јер, како се истиче у допису, у моменту објављивања ове информације није било стамбених интересената у следећим местима:

БАЧКА ТОПОЛА: 1 гарсоњера;

СЕНТА (гарнизон Бачка Топола): 1 једноипособан стан;

СУБОТИЦА (гарнизон Бачка Топола):

1 једнособан стан;

РАШКА: 1 гарсоњера;

КЊАЖЕВАЦ (гарнизон Зајечар):

1 двособан стан;

с. **СТАНИШИЋ (гарнизон Сомбор):** 1 тробан стан;

с. **БОГОВАЂА (гарнизон Ваљево):** 1 двособан стан.

с. **БОГУТОВАЦ (гарнизон Краљево):**

1 двособан стан;

с. **БОКА (гарнизон Панчево):** 1 тробан стан;

с. **НОВА ЦРЊА (гарнизон Панчево):** 1 двособан стан.

Право на доделу наведених станови имају лица која остварују право на доделу стана у закуп на неодређено време, сагласно одредбама члана 2. Правилника о решавању стамбених питања у Министарству одбране („СВЛ“ бр. 38/05, 16/08, 26/08 и 39/08).

У смислу члана 19. Правилника, лицу из члана 2. овог правила може се дати у закуп и стан мањи од стана који му припада по одредбама члана 18. овог правила, ако се са тим писмено сагласи.

Стан у закуп на неодређено време даје се лицу из члана 2. став 1. овог правила (професионалном официјиру, професионалном подофицију и цивилном лицу) у гарнизону односно месту службовања, а лицу из члана 2. став 2. и 3. овог правила (пензионисаним официјиру, пензионисаним подофицију, пензионисаним цивилном лицу и члановима породичног домаћинства погинулог или умрлог лица из става 1. и 2. овог члана), стан се даје у било ком гарнизону односно месту на територији Републике Србије.

Лица која желе прихватити доделу конкретног стана, морају дати писану изјаву, оверену у јединици-установи у којој су на служби, а пензионисана лица у општини или суду, да се одричу додеље структурно припадајућег стана и прихватати доделу понуђеног односно структурно мањег стана, као коначно решење свог стамбеног питања.

У датој изјави лица се морају децидно изјаснити само за један од понуђених станови, а уколико се изјасне за више станови, у обзир ће се узети само један стан у првонаведеном месту.

По достављању изјава од стране заинтересованих лица, дођеће се нови закључци на основу којих ће се према укупном збиру бодова извршити рангирање кандидата, а стан ће бити додељен лицу које за одређени гарнизон или место у коме конкурише за стан, буде рангирано на 1. месту ранг листе.

Заинтересована лица треба да доставе изјаве да се одричу додеље структурно припадајућег стана и прихватати доделу понуђеног односно структурно мањег стана, као коначно решење свог стамбеног питања **најкасније до 8.10.2010.** године, као дана пресека стања за доношење Одлуке о расподели станови.

Изјава се доставља Одељењу за стамбене послове Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за лјудске ресурсе МО, ул. Немањина бр. 15 Београд.

M. J.

У Нишу обележен Дан ОРВС и 92. годишњица пробоја Солунског фронта

СЛЕДБЕНИЦИ РАТНИКА СРБИЈЕ

Градска организација ОРВС у Нишу, од свог постојања до данас, увек је била темељ одбрамбених снага Србије.

Уприсуству већег броја чланова ОРВС, представника команде Копнена Војске Србије, представника Православне цркве и органа локалне самоуправе, у Нишу је одржана пригодна свечаност поводом 15.септембра дана организације ОРВС и 92-ре годишњице пробоја Солунског фронта у Првом светском рату 1918. године.

Пригодан говор поводом ових значајних датума из историје Србије одржао је председник Градске организације ОРВС Милутин Пантeliћ.

За читаво време постојања уз ЈНА, касније Војску Србије и Грне Горе и данас Војску Србије, Организација резервних војних старешина у Нишу, увек је представљала значајно кадровско језгро ратне армије у систему одбране државе Србије. Градска организација ОРВС данас броји преко 10.000 чланова, међу којима је и велики број војних пензионера.

На позив прослављене Команде 3.армије, масовно се одазвао велики број резервних старешина из Ниша и околине и ступио у своје ратне јединице, учествујући у борби против ширштарских терориста и злочиначког напада и агресије НАТО пакта. Стали су резервни подофицири и официри на чело својих јединица и часно извршавали одговорне задатке, као што су то чинили резервни официри у Првом светском рату. Нажалост, и међу њима је било погинулих и рањених.

Обележавајући 91 годину од свога формирања и 92 године од пробоја Солунског фронта, Градска организација резервних официра у Нишу може се поносити доследном традицијом ратника из ослободилачких ратова Србије. То је могла, јер су њу сачињавали угледни и образовани људи, свих профиле, патриотски увек опредељени, војно стручно оспособљени, са моралним врлинама и војничком чашћу што је красило бројне генерације резервних подофицира и официра у претходном времену. Иако суочена са природним процесом смањења, Градска организација РВС у Нишу је увек успевала да очува континуитет у раду и патриотском опредељењу обезбедијући пун допринос одбрани своје отаџбине - Србије.

За све што је учинила на плану обучавања и оспособљавања, наравно уз свестрану помоћ команди и јединица у Нишу, Градска организација је добила, веома значајна признања.

Просторије ОРВС у Нишу, краси Златна Плакета СРВС Југославије од 1981. и 1999.године, златне плакете републичке организације РВС добијене 1971, 1977. и

МОЛИТВА СРПСКЕ МАЈКЕ

У првим окршајима на Дрини, средином августа 1914.године, бранећи родну груду, међу првима је погинуо резервни капетан Милутин Катић.

Његов брат, млади потпоручник Михајло, који је тек завршио војну академију, био је на положају у околини Шапца. С болом у души примио је ту вест. Али је својој мајци послао следећи телеграм:

„Не тугуј мајко, жив сам и овог сата, ако Бог да, осветићу брата“.

Ојађена мати, клонула од бола, склонила руке пред упаљеним кандилом и помогла се:

„Боже, опрости ми ако сам те овом ликом тугом увредила. Учини да мој син Милутин буде једина жртва за цео спрски народ“.

1997. године. Градска организација ОРВС у Нишу може се похвалити и признањима које је добила од стране земаља из окружења, као што су: Златна плакета Савеза резервних војних старешина Републике Бугарске, и Златна плакета резервних војних старешина Републике Мађарске.

Ту су и плакете од 63.падобранске бригаде, Златна плакета Удружења ратника из ратова Србије 1912.-1920. и потомака и друга значајна признања.

Оно чиме се посебно поносе резервне старешине из Ниша, је највеће признање града Ниша, које се састоји од Повеље, Статуе „Ослободиоци Ниша“ и новчаног износа.

Поводом дана ОРВС Србије, Градска организација РВС доделила је признања појединцима који су дали значајан допринос у раду ове организације, а признање

Леп пример са Звездаре

ВЕТЕРАНИ ХУМАНИСТИ

Да ли још има хуманости и хуманих људи? Да ли нам и колико треба Удружење војних пензионера? То су питања која се, у мањој или већој мери, могу чути у круговима војних пензионера, а и шире. На оба питања се добија потврдан одговор кроз многе свакодневне ситуације и проблеме са којима се срећу КВП, а то су често тешке животне ситуације и недаће, односно моменти када је угрожено њихово здравље или здравље чланова њихових породица.

Коме се тада обратити и тражити помоћ? Не ретко једина адреса где се тражи спас и утеша у таквим ситуацијама су управо општински одбори УВПС.

Недавно се догодио управо такав случај у Општинском одбору Звездара. Још једна потврда да има хуманих људи који су, да би спасили друге, спремни да дају део себе, у овом случају најдрагоценiju течност - крв.

Наиме, породица, једног КВП се обратила Општинском одбору Звездара, са молбом да се због његовог тешког здравственог стања и предстојеће операције на ВМА, хитно нађу три добровољника даваоца крви. Задатак за Одбор јасан и хуман, али с обзиром на карактеристике чланова (године живота), веома тежак.

Ипак, и у таквој ситуацији нађено је решење. Захваљујући ажурано и тачној евиденцији чланства Општинског одбора Звездара, контактирана су три члана са дугим стажом добровољног даваоца крви: Мирољуб Мишевић, Љубомир Трбојевић и Милан Челић. Поменути чланови су се одмах ставили на располагање и дали крв на ВМА, и на тај начин омогућили болесном члану да иде на операцију. Веома леп пример који заслужује свако поштовање и похвалу.

Ако се вратимо на почетак текста и наша два питања, мислим да смо на оба добили потврдан одговор. УВПС је једна од ретких адреса где се КВП обраћају када су у стварној невољи.

На жалост, обраћају се само када су у невољи, заборављајући да је и Удружењу потребна њихова помоћ и подршка.

Можемо понекад да се запитамо: шта и ми можемо да учинимо за Удружење, а не само шта Удружење може да учини за нас.

Марјан Матошевић

Републичке организације ОРВС добио је и председник Градеке општине Медиана Драгослав Ђирковић.

За успешно изведен културно-уметнички програм, све похвале заслужује дечји хор песама и игара и КУД „Анђели“ из села Јелашнице из Општине Нишка Бања.

Ранко Бабић

Заједнички снимак са командантом гарнизона бригадним генералом Милосавом Симовићем

Са свечане седнице Општинског одбора УВП Врање

ЗАХАЛНОСТ ГАРНИЗОНУ И КОМАНДАНТУ

Поводом 17. годишњице Удружења војних пензионера Србије, 15. септембра ове године, у касарни 1300 каплара у Врању, одржана је свечана седница Општинске организације УВП Врање.

На почетку седнице минутом ћутања одата је пошта осморици преминулих колега од последњег окупљања.

Седници су присуствовали командант гарнизона и 4. бригаде бригадни генерал Милосав Симовић, председник градске организације цивилних пензионера Зоран Алексић, председник СУБНОР-а Врање Слободан Богдановић, директор РТВ Зоран Величковић, директор експозитуре банке „Поштанска штедионица“ Врање госпођа Весна Михајловић, представници средстава јавног информисања и други гости.

У уводној речи председник Општинске организације УВП Врање Милорад Марковић поздравио је присутне и укратко се осврнуо на историјат настанка и развоја Удружења и улогу УВПС у суштинској функцији заштите статуса и положаја корисника војне пензије у опште, а посебно КВП из Врања.

Истакао је да је Општинска организација постигла завидне резултате по свим битним питањима која регулишу статусна права и легитимне интересе КВП.

Посебно је нагласио задовољство због помоћи коју овој организацији пружа команда гарнизона а посебно командант бригадни генерал Милосав Симовић, који је на свечаном склопу говорио о стамбеној проблематици, реновирању зграде Дома Војске и даљој сарадњи Команде гарнизона и Општинског одбора УВП Врање.

У другом делу седнице додељена су признања.

Захвалнице од Општинског одбора УВП Врање добили су: Радисав Ђорђевић, Горица Вучићевић, чланови одбора, Зоран Величковић директор РТВ и Штампарija "ДАС" из Врања, Значку Удружења добили су Зоран Алексић, председник градске организације цивилних пензионера и Весна Михајловић, директор ПШ експозитуре у Врању.

Новчану награду добио је Илија Швељо, благајник Општинског одбора УВП Врање.

У богатом културно-уметничком програму учествовао је фолклорни ансамбл Удружења пензионера града Врања под вођством уметничког руководиоца Миодрага Станојковића. Извели су игре и обичаје старог Врања и Пчињског краја.

Скуп је пратила регионална РТ Врање.

Воја Младеновић

ЗЕМУНЦИ У ГРЧКОЈ

Иове године у организацији Општинског одбора УВП Земун, са агенцијом „Фалкон“, пензионери из Земуна летовали у грчком граду Паралији од 8. до 18. септембра.

То је летовалиште у северном делу Грчке, 60 километара од Солуна.

Место је туристичко име цркву, апотеку, неколико амбуланти, неколико дискотека. Некада су ово летовалиште по правилу посећивали српски туристи у великом броју али сада је све више Македонаца, Чеха, Немаца...

Веома смо задовољни са условима летовања у овом дивном месту.

Друга група наших војних пензионера летовала је у Бањи Врујци. И они су били изузетно задовољни.

Т. Митушев

Свечана седница
Општинског одбора
УВП Крушевац

СВЕСТРАНА САРАДЊА

У згради Општинског одбора СПС Крушевац, 21. септембра ове године, одржана је свечана седница Општинског одбора УВП Крушевац поводом 17. годишњице формирања УВПС - 16. септембра. Поред чланова Општинског одбора Крушевац седници су присуствовали: секретар Општинског одбора СПС Крушевац Јелена Ђорђевић, представници фирме „Брана комерц“ Иван Хорватовић и Јован Цветковић, представник књижаре „ПЦ ПИЛОТ“ Миодраг Вељковић, и чланови Удружења Миле Миљковић, Радосав Миленковић и Мирко Стефановић.

Након поздрава присутних гостiju, одавања почасти за дванаест КВП умрлих у овој години, председник Општинског одбора Ђурђе Радмановац је нагласио да је главни задатак Удружења непрекидна борба у заштити статуса и положаја КВП.

Општински одбор УВП Крушевац је тежише рада усмерио на омасовљавању чланства, посети старијим и болесним члановима и пружање помоћи КВП на остваривању права на једнократну новчану помоћ.

Поред тога Одбор је пружао помоћ КВП који воде судске спорове за неисплаћени дуг Фонда СОВО. Примио је 31 тужбу и проследио адвокатима са којима одбор има уговор о заступању.

Општи је закључак да је било пуно активности, да се исте не би могле реализовати без помоћи Скупштине града Крушевца, Општинског одбора СПС Крушевац, СО Александровац и Варварин, фирме „Брана комерц“, књижаре „ПЦ ПИЛОТ“, чланова Општинског одбора и чланова Удружења цивилних пензионера Крушевац и гарнизонске амбуланте.

Затим је извршена додела признања за допринос на плану сарадње: плакета УВПС додељена је СО Александровац; захвалница УВПС шах клубу „Ветеран“; захвалнице Општинског одбора Крушевац: фирми „Брана комерц“, књижаре „ПЦ ПИЛОТ“ и члану одбора Слободану Николићу.

На крају су уручене спортске дипломе за победнике турнира у шаху и стоном тенису. Прво место у шаху освојио је Мирољуб Гагић, друго Мирољуб Гагић и треће Десимир Ђуровић.

У стоном тенису најбољи је био Титус Драгић, Миле Миљковић је био други а Слободан Перовић трећи.
mr Александар Симоновски

Прослава 42. годишњице од завршетка школовања 21. класе Ва КоВ

ГЕНЕРАЦИЈА „ВАРЉИВОГ ЛЕТА“

Некадашњи питомци 21. класе Војне академије копнене војске у Београду одлучили су да 42. годишњицу од завршетка школовања (1968) обележе у Нишу, због тога што већи број класића живи у том граду.

Путовање су организовали чланови организационог одбора: Богољуб Палибрк, Станоје Јовановић, Божо Новак и Драго Човило. А Властимир Остојић, Никола Антић и Видоје Петровић организовали су посете историјским споменицима и сусрет у Нишу.

Господин Селомир Марковић Селе, који са својом породицом чува и одржава спомен-комплекс Чегар, домаћински нас је дочекао, уз хлеб и со и освежење, а затим нам је веома надахнуто говорио о битци на Чегру и храбrosti свих бранилаца са војводом Стеваном Синђелићем на челу. Скромно смо се одужили куповином његове књиге „Чегарски бој“ и прилозима за одржавање споменика.

Заједничка делегација је положила цвеће на споменик Стевану Синђелићу. Кустос музеја „Ћеле-кула“ информисао нас је о постанку и одржавању тог споменика.

Уз пријатну музiku, добро јело и пиће, евоциране су успомене из питомачких дана. Бурним аплаузом поздрављени су гости Ђорђе Зиројевић, командир вода у класи, и Пера Нинковић из 23. класе али и стални учесник прослава 21. класе, Енес Тасо, као и Рајко Мираоновић који је допутовао из Подгорице.

Из пријатељског и срдачног сусрета потекла је иницијатива да се сусрети одржавају сваке године, наизменично у Нишу и Београду.

Богољуб Палибрк

У СЛАВУ ЦЕРСКИМ ЈУНАЦИМА

Традиционална свечаност, којом је обележена 96. годишњица велике Церске битке (1914), одржана је, 22. августа, испред грандиозног споменика у поцерском селу Текеришу подно планине Цер. Свечаности су присуствовали бројни грађани, међу којима су били и војни пензионери, а међу гостима из иностранства био је и представник чешке амбасаде у Београду, који је takođe положио венац.

Госте је, на отварању, поздравио представник општине Лозница, на чијој се територији налази место

Текериш, а затим је, након полагања венаца, испред МО и ВС, говорио начелник ГШ Војске Србије генерал потпуковник Милоје Милетић.

Генерал Милетић је у свом говору нагласио да се битка на Церу, између мале Србије и моћне аустроугарске царевине, изучава у свим војним академијама као велика победа мале земље.

На крају свечаности изведен је богат културно уметнички програм.

С. Стојановић, Шабац

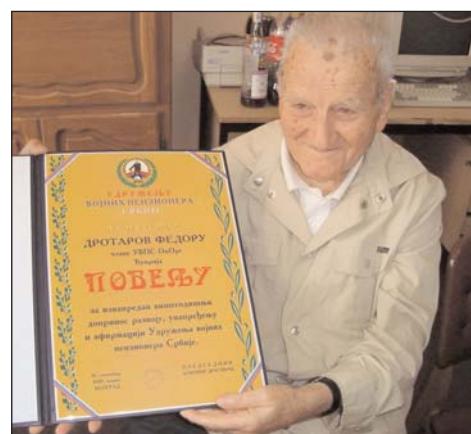
ОБЕЛЕЖЕН ДАН УВП У ЂУПРИЈИ

Седамнаесту годишњицу УВП обележили смо у Ђуприји 17. септембра 2010. Скромно и у духу времена у којем живимо дружење нам је потрајало пар сати. Тада је испред Удружења ВПС уручена Повеља Федору Дротарову, најстаријем члану, и Захвалница Антонију Николићу. У току скромне свечаности информисани смо о новостима из рада УВПС које је дан раније одржало централну свечаност у Нишу где су присуствовали и наши представници.

Такође смо се сетили наших другова и колега који нису више међу нама.

Наше удружење ради сваког уторка и петка од 10 до 12 часова.

Текст и foto
Света Вучковић

Највише признање Удружења заслужном члану Федору Дротарову

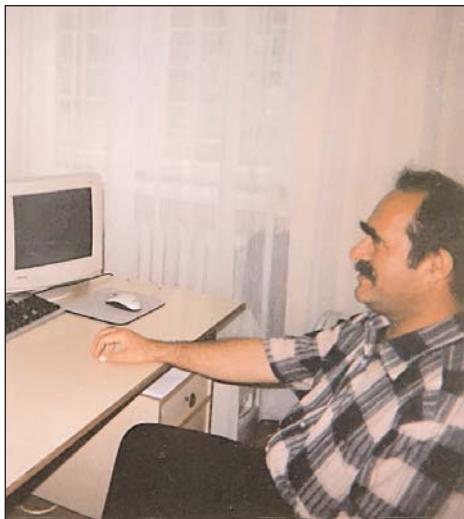
Запис
из Крагујевца

УСПЕШАН ТРИО

На поновљеној Скупштини УВП Крагујевац за новог председника изабран је потпуковник у пензији Славко Минић. То је човек који је дugo био члан Главног одбора. Веома је активан и у раду улаже много труда и енергије да би се члановима удружења помогло у решавању проблема.

Секретар удружења је и даље капетан у пензији Воја Антић и на његов рад, према оценама многих, не може се ставити никаква замерка.

Благајник је такође остао исти. То је заставник прве класе у пензији Марко Николић о коме је „Ветеран“ недавно писао.

Председник, секретар и благајник чине језgro организације УВП Крагујевац. И поред лоших смештајних услова у којима раде ови људи, општа је оцена да свој посао обављају веома одговорно и успешно. Својим несебичним радом и покртвовањем послови се обављају на задовољство и чланова и руководства. Једино су нездадовољни бескућници. Они мисле да им Удружење УВП Крагујевац може више да помогне а зна се да то, пре свега, зависи од Министарства одбране.

Новоизабрани председник чини све да пензионере окупи и да им кроз разне посете културно-историјским знаменистостима и дружења олакша пензионерску свакодневицу. За организацију таквих посета и сусрета посебно је заслужна госпођа Зорица Миладиновић, о којој је, такође, недавно писано у „Ветерану“. Управо се планира посета Александровцу на дане Жупске бербе, а превоз је бесплатан.

Борисав Несторовић

Краљевчани на излету

ДВЕ ПОСЕТЕ У ЈЕДНОМ ДАНУ

У организацији Општинског одбора УВП Краљево, 4. септембра ове године организован је једнодневни излет за кориснике војне пензије - посете споменику Бошко Буха на Јабуци и манастиру Милешева.

Из Краљева смо кренули у седам часова аутобусом Аутотранспорта Краљево. У току кретања ка споменику Бошко Буха на Јабуци, одмарали смо на Златибору где се доручковали.

По завршетку посете самом споменику упутили смо се ка Пионирском одмаралишту „Бошко Буха“ које је, нажалост, било затво-

reno. У непосредној близини самог одмаралишта обишли смо спомен бисте погинулих у Другом светском рату. А током обиласка нашли смо и на спомен плочу која је подигнута у новије време са натписом: „Споменик побијених од стране комуниста у грађанској рату 1941-1951“ на којој је уgravirano више десетина имена и презимена.

У манастиру Милешева дочекао нас је монах који нас је упознао са историјом и значајем самог манастира. На крају посете испратио нас је и пожелео нам срећан пут.

По завршетку посете манастиру уследио је заједнички ручак у ресторану „Милешевка“.

На излету је било 47 чланова. Вратили смо се у Краљево касно увече.

Сви се слажу да је излет био успешан и да је то био дан за памћење.

Д. Самарџић

ЗАЈЕДНО С БОРЦИМА НОР-а

Поводом дана устанка у Босни и Херцеговини, Општинска организација УВПС Стара Пазова, заједно са удружењем СУБНОР-а и учесника рата 1991-99, обележили су ову годишњицу. Са борцима Четврте војвођанске бригаде обишли су спомен обележје у Трнову код Бијељине и одали пошту погинулим борцима НОР-а.

Станко Царић

40. година од завршетка
23. класе Војне академије КоВ

БОЛЕЛА НАС ЈЕ МУКА НАШЕГ НАРОДА

Ове године, тачније 20. јула, на вршило се пуних 40. година од завршетка школовања 23. класе Војне академије Копнене војске. Школовање је почело давне 1966. године, када је 590 средњешколаца, одабраних по посебним критеријумима примљено на школовање у Војну академију.

За нас, тадашње питомце, био је то нови животни изазов. Са посебним ентузијазмом и вољом лако смо прихватили нове услове живота, уз помоћ и бригу наших старешина сели смо у питомачке клупе, стали у војнички строј, положили свечану обавезу и прихватили се учења.

Питомачки дани били су испуњени обавезама и дужностима, а највише учењем и припремањем за будући позив. Учење и обука никада нису били проблем за већину питомаца. Само они који су залутали брзо су отишли. Поред питомачких учионица, амфитеатра, полигона на Бањичком вису, Јахорини, Шари, Набрђу, Мионици или на Сави у Шапцу, остала су и сећања са спортских терена, културних и других манифестација од којих је највише питомаца свих класа учествовало у прослави Дана младости 25. маја. Поред свих напора било је и излазака у град и дружења, најчешће у Дому ЈНА.

Памтимо положене испите, чинове разводника, десетара, водника, а посебно избор будућег рода и растанак после двогодишњег дружења у Београду, као и одлазак у школске центре широм тадашње Југославије. Школовање у центрима у Сарајеву, Бања Луци, Београду, Крушевцу, Подгорици, Карловцу и Задру трајало је још две године. У центрима смо овладали струком, положили све испите и доживели дан када смо промовисани у чин потпо-

ручника. ЈНА је 20. јуна 1970. године постала богатија за 426 младих оспособљених официра. Ухватили смо кормило свог живота у руке и запловили у токове професије. Били смо одани и својим дужностима и својим животним обавезама.

На претходној прослави 30. годишњице неко је рекао: чинови и функције су доказ и потврда професионалне зрелости 23. класе. У протеклих 40. година отишли смо у пензију са свим знањима и искуствима која смо стекли. То време обележили су значајни догађаји и промене који су се забили у нашем друштву, држави, војсци и окружењу. Свима нама својом динамиком, величином и последицама променили су живот јер су били бројнији, тешки и јачи од наших нада и планова. Супротстављали смо се деструктивним појавама, видели смо туђе патње а многи су доживели и своје трагедије, пртерани из бивших република заједничке државе. Болела нас је

мука нашег народа, али се нисмо штедели да будемо и на кључним местима и збивањима наше новије историје и у најтежим приликама. Осећања одговорности и дужности према отаџбини и народу многима од нас доделили су и челне позиције. Били смо у величанственом строју нашег народа и ту смо сачували своју професионалну част и достојанство. По томе ће нас памтити и будућа поколења и наредне класе Војне академије.

Н. О.

Запис из Пожаревца

ХУМАНОСТ ВЕТЕРАНА

Недавно, поводом Дана Удружења војних пензионера Србије, руководство војних пензионера у Пожаревцу организовало је хуманитарну акцију добровољног давања крви. Позиву се одазвало 10 чланова удружења а способно за давање крви било је пет. Наиме, војни пензионери су и на овај начин показали своју спремност за хумане акције које ће допринети да се помогне онима којима је та помоћ најпотребнија.

Руководилац трансфузије у пожаревачкој болници просто је била изненађена хуманошћу војних пензионера и њиховом жељом за овакав гест.

Момчило Туба

60 година од почетка школовања 5. класе
ШАПО и дела 6. класе ШААО

НЕИЗБРИСИВ ТРАГ У ВОЈСЦИ

Калиновик, септембра 1953. године, артиљеријски потпоручници на стручној обуци

Школовање 5. класе Школе за активне пешадијске официре почело је 1. децембра 1950. године у Крагујевцу. То је била најбројнија, најмлађа и чисто ѡачка генерација младића и готово голобрадих дечака, узраста од 14 до 20 година живота.

Школовање је трајало 3 године, прва у Крагујевцу, друга и трећа у Сарајеву, где

1. септембра 1953. године највећи део класе (212) завршава школовање произвођењем у чин потпоручника. Остатак класе (120) је крајем маја 1953. упућен у 6. класу Школе за активне артиљеријске официре у Загреб, и, после произвођења у чин потпоручника 1. септембра 1953. године, одлази на практични део артиљеријске обуке у Калиновик, у својству слушаоца.

На прве официрске дужности у јединице ЈНА, пешачи одлазе почетком октобра, а артиљерци почетком децембра 1953. године.

Пету класу поред велике разлике у годинама живота, исто тако, карактерише разлика у школској спреми, од мале матуре (око 78 одсто) до непотпуне средње школе (око 22 одсто). Различита је и социјална структура, од сељачког претежно сиромашног порекла (око 73 одсто), рад-

ничког (око 17 одсто) и службеничког (око 10 одсто). По националној опредељености, највише је било Срба (око 68 одсто), Црногораца (око 20 одсто), Хрвата (око 5 одсто), Македонца (око 4 одсто), Словенаца (око 1 одсто) и осталих (око 2 одсто). Све су те разлике негативно утицале на школовање класе, али најбројнија и најмлађа класа у историји војног школства после Другог светског рата, успешно је савладала све тешкоће, чак преко свих очекивања и завршила школовање са врло високим оценама.

Доласком 5. класе ШАПО и дела 6. класе ШААО, у јединице ЈНА, наша Армија је добила најмлађе старешине оспособљене да значајно унапреде целокупну трупну обуку и подигну борбену готовост.

Службујући у јединицама и установама ЈНА и ТО, све до распада СФРЈ, бивши питомци и официри наших класа, дали су огроман и немерљив допринос развоју и јачању оружаних снага, на цеој територији заједничке државе, чиме су у историју војног школства ушли на велика врата и оставили неизбрисив траг у јединицама и установама ЈНА и ТО.

Такође, припадници 5. и дела 6. класе, обављали су све дужности, почев од првих у трупи (командри водова и чета, команданти батаљона, пукова и бригада), и највише дужности од команданата дивизије, корпуса, армије, армијских области, као и друге бројне и високе дужности у штабовима, Генералштабу и војном школству.

Највећи број је завршио службу у чину потпуковника и пуковника око 70 одсто, у чину генерала око 7 одсто, и то: 9 генерал-мајора, 9 генерал-потпуковника и 5 генерал-пуковника. Само је око 16 одсто завршило службу у нижим официрским чиновима због болести и превременог одласка из ЈНА.

Школовању за више и високе дужности поклоњена је значајна пажња, тако да је Вишој војној академији завршило око 50 одсто, а највишу интервидовску Школу народне одбране око 20 одсто. Око 3 одсто завршило је разне факултете, више школе и школе страних језика.

Највиша научна и стручна звања стекло је 13 припадника, и то: 6 доктора наука (2 професора универзитета) и 7 магистара наука.

У активностима ЈНА за одбрану СФРЈ, током распада земље учествовали су и бројни припадници наших класа.

Највећи број је пензионисан пре почетка ратова за разбијање СФРЈ, последњи су напустили Армију 1992-1994. године, тако да већ дugo нема никога у активној служби.

Исто тако, готово једна трећина наших другова није више међу живима. Нажалост немамо тачних података. Неки су остали у бившим републикама, сада, посебним државама.

Бранко Бакић

ОБАВЕШТЕЊЕ

Овим обавештавамо и позивамо припаднике 5. класе ШАПО и дела 6. класе ШААО, њихове супруге, децу и пријатеље, да се 23. октобра 2010. године окупимо у кругу Војне академије на Бањици, да би заједнички обележили 60. годишњицу почетка нашег школовања. Дојите, чекамо Вас. Добићете и посебне позиве.

Људи поред нас:
Милојко Микић

ЗАНЕЛА ГА БАЊАЛУКА

Милојко Микић је један од чланова Удружења војних пензионера у Републици Српској, који су на посљедњој годишњој скupштини стали у струј за служњих и примили признања.

Ових дана затекли смо га у чланови Клуба Удружења војних пензионера регије Бања Лука. Било је у току уписивање пензионера за субвенцију утрошка електричне енергије, коју град Бања Лука обезбеђује сваке године свим, па и војним пензионерима. Милојко је ту, у име Удружења војних пензионера регије Бања Лука, да помогне својим колегама. И прошле године, кад је било испуњавање врло компликованих пријава некретнина Финансијској управи, свих грађана, па и војних пензионера, Милојко је био на услизи. Мало је грађана који су добро разуме-

ли и урадили тај посао, па је Удружење регије Бања Лука прискочило у помоћ члановима, те је ангажовало Милојка који се добро сналази у томе. Радио је то данима, јер регија Бања Лука је највећа у Републици Српској, са око 1200 чланова. Милојко је све попуњене обрасце носио у Управу финансија, предавао их и узимао потврде које је касније уручивао свим члановима.

Милојко је натурализован Банја-лучанин.

Као голобради дјечак из села Прово, у општини Владимирци у Србији, одлучио је да 1956. године (рођен 1939) напусти родно село и крене у свијет ради бољег живота. Опредељио се за хљеб са девет кора и тежак војнички живот. Уписао је Подофицирску школу у Центру оклопних и механизованих јединица „Петар Драпшин“ у Бањој Луци коју је завршио 1958. године. Ту је почeo и завршио активну војну службу у ЈНА, и стекао пензију.

Милојка често срећемо у Улици Веселина Маслеше, коју популарно зову Господском, кад се враћа или иде на пијацу, руку под руку са супругом Миром, због које је својевремено и остало да живи и ради у Бањој Луци.

Милојко је један од оних људи које вољимо да сретнемо, који је увек спреман да уради нешто добро у корист својих колега пензионера.

Има седамдесет једну годину и још је pun оптимизма и воље за акцију – да се уради нешто корисно на опште добро.

Митар ПЕЈИЋ

Обележена 17. годишњица Удружења војних пензионера у Црној Гори

ПРАВДА НА ВИДИКУ

Удружење војних пензионера у Црној Гори обиљежило је 17. годишњицу оснивања и дјеловања.

Почело је низом манифестација: излети, спортска такмичења, свечана сједница Главног одбора и општинских организација на којима су истакнути успјеси у досадашњем раду и како и шта даље?

На свечаности у Подгорици, поред чланова Главног и Градског одбора, присуствовали су бројни гости

и представници јавног информисања.

Оправданости оснивања и постојања овог војнопензионерског Удружења које је успјело да ријеши бројне проблеме ветерана који су стално били у служби народа и отаџбине говорио је предсједник Драган Тиодоровић.

Удружење војних пензионера у Црној Гори у протеклих 17 година

ПОДГОРИЧАНИ ПОД ОСТРОГОМ

Градски одбор Удружења војних пензионера Подгорице, поводом Dana Удружења, организовао је једнодневни излет и посјету историјским знаменитостима Даниловграда.

Полазак у осам сати из Подгорице, а онда старим вијугавим путем поред пјесном опјеване као сузом чисте, ријеке Зете. Убрзо долазак у варошицу Спуж, а добар познавалац историје Павле Бандовић упознаје излетнике ца чувеном Спушком тврђавом коју су Турци саградили у 17 вијеку ради контроле друма Подгорица –Оногашт, јер са ове тврђаве пуца поглед на цијелу Бјелопавлићку равницу.

Следећа дестинација, село Мартинићи, где је вођена чувена Мартинића битка, у којој је Црногорска војска под командом Светог Петра Цетињског 1796. године извојевала блиставу историјску побједу, против бројније Турске војске. Детаље ове битке казивао је становник овог села, професор у пензији Владо Вуковић.

Слиједи долазак у средњевековно здање Немањића, манастир Ждребаоник. О историјату и значају овог манастира, говорила је једна од монахиња.

Затим на лијепо ureђеном травнатом простору испред манастира одржано је спортско такмичење ветерана за мушкарце у скоку у даль и бацање кугле, а у исто вријеме dame су показале своје умијеће у пикаду.

Послије кратког одмора слиједи одлазак у надалеко чувени манастир Острог – јединствен, уклесан у стјеновите Острошке греде, одакле пуша видик дивље љепоте долином Зете и Белопавлића. Пуна два сата излетници су обилазили Доњи и Горњи манастир и натапали душу историјом и красотом овог здања.

Вrijеме брзо пролази и треба појурити према Даниловграду, где је излетнике чекао богато припремљен ручак. По пристизању чашица ракије, подјела диплома побједницима у такмичењу, ручак и уз пјесму у вечерњим сатима повратак.

Сви задовољни, само са једном жељом, да оваквих дружења буде више. Вратили смо се са пуно нових сазнања и лијепих утисака.

прошло је тежак пут како по питању свог опстанка, тако по питању остваривања својих стечених права. Тај пут је, због небриге државе, био заиста трновит: од исплате пензија које су касниле по неколико мјесеци, здравствене заштите која је укидана па поново враћана, до укидања војне здравствене заштите која је била на врхунском нивоу до продаје војне болнице Мељине.

Положај војних пензионера у Црној Гори и даље је неповољан: пензије нијесу усклађиване у складу са Законом и није урачуната курсна разлика при преузимању документа од Фонда СОВО из Београда. За ово усклађивање и исплату разлике одговорни из власти не желе да чују, због чега су сви војни пензионери пресавили табак па на управни суд. Првда је на видику.

Око 300 корисника војне пензије, или 10 одсто, углавном дошлих са једницама Војске Југославије, још су без стана, а како сада ствари стоје и како је „савремени“, Правилник Министарства одбране то регулисао, пензионери прије ће до вјечне куће, него до стана.

Да би бар донекле ублажили патње породицама са израженим проблемом организоване су активности ради пружања помоћи: додељују се једнократне новчане помоћи из дијела чланарине, у случају смрти пружа се породицама помоћ око сахране и додељује новчана помоћ. Овим хуманим чином Главног и општинских одбора, пензионери осјећају да нијесу напуштени од својих другова.

Не чуди војне пензионере однос неких људи из власти, већ однос функционера Савеза пензионера Црне Горе, који умјесто да нам помажу, настоје да избришу Удружење војних пензионера као невладино удружење које штити стечана права војних пензионера.

С правом тражимо и очекујемо да ће Министарство рада и социјалног стања и Фонд ПИО Црне Горе учинити све да Савез пензионера Црне Горе не учињује више војне пензионере при куповини зимнице и слању у пензионерска одмаралишта, само зато што имају чланску књижицу војних пензионера.

“Колеге војни пензионери, немојте клонути духом, главе горе, имали сте у животу тежих ситуација и животних проблема. Удружење ће наставити поход на путу правде, ради остварења стечених права, ништа више ни мање него што нас по Закону припада”, поручио је Тиодоровић војним пензионерима.

Послије уводне бесједе предсједника, подијељене су повеље и захвалнице.

Радивоје Здравковић

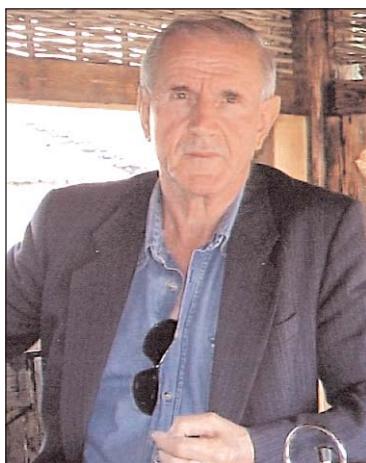
P. 3.

Душан Крњајић,

пуковник у пензији, познати планински дописник "Војног ветерана" из Чачка

Неким тајанственим и нама недокументивим путевима људских судбина, дододило се, 27. августа ове године, да на планини Сињајевини, у Црној Гори, настраша и неустрошиви војници и планинари Душан Крњајић, пуковник у пензији и веома активан члан Удружења војних пензионера Србије и истакнути дописник "Војног ветерана" из Чачка.

"Нико од нас не може да преболи тај petak, 27. август и пленину Сињајевину, далеку и непознату. Душан је као и увек прецизно припремио планове, направио спискове, али први пут је изоставио распоред за спавање. Као да је знао да нам неће требати. Целога дана о свима је бринуо, свакога је опомињао

да пази како да се креће, да се не надноси над литицом, да води рачуна о камену који се лако може измаћи испод ногу. О свима нама је бринуо, а ми смо беспомоћно гледали како одлази у провалију", причала је Рада Вукосављевић, планинар из Краљева.

Неколико дана пред смрт - какве ли случајности и симболике - Душан је написао своју Аутобиографију. Као да је и на тај начин, подсвесно, помогао својим друговима да му напишу опроштајни говор.

"Рођен сам 18. 3. 1948, у малом личком селу Мељиновцу, општина Доњи Лапац, данас Хрватска, јуче Република Српска Крајина и некада подручје Војне Крајине", написао је Крњајић у свом последњем тексту.

"Мељиновац је", вели, "рубно или гранично село између Хрватске и Босне и Херцеговине ушумшкано испод јужних обронака планине Пљешивице (1657 м) уз стари пут Бихаћ-Доњи Лапац. Удаљено је од матичне општине Доњи Лапац 25 km а од Бихаћа 18 km..."

Одсмогодишњу школу похађао сам из објективних разлога у 4 места: Мељиновац, Небљуси, Кореница и на крају Бихаћ где сам као војни стипендиста за вршио и гимназију 1966.

Даљи пут ме одвојио у Београд на школовање у 23. класу Војне Академије смрт АБХО. Била је то једна од најброжијих (620) али и једна од најуспешнијих класа ВА из које је изнедрене 18 генерала на челу са генерал-пуковником Небојшом Павковићем.

Прво место службовања био је Шабац на дужности командира самосталног мешовитог вода АБХО (1970-1973) на којој сам ванредно унапређен у чин поручника. У овом граду сам се оженио (1972) и добио сина (1973). Захваљујући успешно обављеној почетној дужности упућен сам на даље школовање у 11. А класу Техничке Војне Академије у Загреб, коју сам кроз разлику наставног програма у чину поручника завршио крајем 1974. године стичући звање "дипломирани војни инжињер хемије" уз истовремено ослобађање од обавезног полагања испита за чин мајора. Тада ми се пружила могућност даљег рада у области војне индустрије или сам се ипак одлучио за даљи оперативни рад у командама и јединицама ЈНА и нисам се покајао. Из Загреба сам упућен у Чачак на дужност командира чете за деконтаминацију у којој су се школовали десетари ове специјалности за потребе 1. армије и коју сам обављао четири и по године (1975-1979). У том времену родила ми се ћерка и добио сам двособан стан. Исте године сам у чину капетана прве класе упућен на двогодишњу Командано-штабну академију у Београд (1979-1981) после чега сам упућен поново у гарнизон Шабац на дужност начелника АБХО у Команди 25. дивизије Прве армије, коју сам обављао 6 година (1981-1987) до расформирања дивизије. Због овог разлога премештен сам по жељи поново у гарнизон Чачак на дужност команданта 246. самосталног батаљона АБХО Прве армије, а касније сам постављен на дужност начелника штаба у пуку и вршио је дужности команданта пука.

Ове обавезе сам успешно завршио у трогодишњем року (1987-1990) да би 1990. године у чину потпуковника био премештен на сопствени захтев у Београд у Генералштаб ЈНА на дужност референта за обуку команди и јединица АБХО у Управи АБХО и касније у Управи за обуку Генералштаба.

Ратни вихор ми је 24.10.1991. одвео у мој завичај у непрежаљену Лику, у Републику Српску Крајину у којој сам уз свој народ провео свих пет календарских ратних година (1991 – 1995) и из које сам се на непланиран начин у операцији "Олуја" са својим народом у чину пуковника вратио у Србију. Повратком у Београд постављен сам на одговорну дужност начелника за попуну у Команди Прве армије а потом на дужност помоћника команданта за персоналне послове у Команди Београдског корпуса. Са ове дужности сам по завршетку бомбардовања Србије, на сопствени захтев, превремено пензионисан 2000. године. Наравно, личним учинком и доносом на дужностима као официр сам задовољан али сам нездовољан хепијендом завичаја, државе и армије на који нисам могао као појединачни утицати и који је битно доприносео личној одлуци о превременом одласку у заслужену пензију.

Данас, стамбено обезбеђен са породицом живим у прелепом живописном месту Чачак који ми је због изгубљеног завичаја постао други завичај. Пензионерски дани проводе се уз познате пошткоће људи трећег доба. Потешкоће се ублажавају чланством и активним учешћем на акцијама локалног планинског клуба "Каблар" и УВП Чачак", записао је Душан у свом последњем тексту.

М. И.

Милан Аћимовић,

потпуковник-пилот авијације Краљевине Југославије, партизанске авијације и РВ и ПВО Југославије

УБеограду је 15. јула ове године преминуо у Милан Аћимовић, један од малобројних пилота Војске Краљевине Југославије, партизанске авијације и послератног ваздухопловства Југославије, истакнути командир и командант авијациског јединица. Милан је рођен 1919. године у Невесињу. Двогодишњу школу за авиомеханичаре завршио је у Новом Саду а одмах затим и летачку једногодишњу школу у Краљеву и у чину наредника произведен у пилота авијације Краљевине Југославије 1940. године. Учествовао је у одбрани земље 1941. године у нападима на бугарске колоне и у рушењу једног моста.

На аеродрому поред Тузле немачка авијација једно јутро напада и уништава све авione. Пилоти и остало особље разбежали су се кудкоја. Милан уз много сналажљивости долази до родног Невесиња. Један пријатељ муслиман обавештава га да се спрема рација на Србе, уједно му даје пропусницу за Београд, што Милану, опет уз много сналажљивости и успева.

По ослобођењу Београда јавља се у ваздухопловну команду у Земуну, где затиче свог колегу из Подофицарске и Пилотске школе Милана Симовића Зеку, касније генерала и команданта РВ и ПВО. После пријетљског разговора даје му налог да се јави у ваздухопловну јединицу у Панчеву, где скраћено завршава обуку на неколико типова авиона и одмах одлази на аеродром Руму у борбену авијацију. Учествовао је у подршци борби наших јединица на Сремском фронту и даље све до кочнаг ослобођења земље. Истицао се сналажљивошћу и храброшћу. Посебно му је у сећању остала борба код Доњег Михољца када је са групом колега нападао немачке положаје. Пошто је његов авион бомбардер нешто заостао иза осталих авиона, на циљ је стигао када је непријатељска противваздушна артиљерија била у пуном дејству. Његов авион тешко је оштећен, пошто се при првом нелету једна бомба није откашила. Поновио је налет и избацио и другу бомбу, са још више оштећења. Пошто уређај за катапултирање код његовог стрелца није функционисао, нису напустили авион и скретно су се спустили на аеродром, где су већ били отписани.

После рата Милан је обављао важне дужности, командира ескадриле и авијациског пуча, на крају начелника одсека у Команди ваздухопловства, одакле је отишao у заслужену пензију. До своје смрти био је активан у Удружењу пилота и падобранаца и њиховим потомкама у Земуну и ревновно присуствовао састанцима.

Био је стапни претплатник и редован читалац "Војног ветерана".

На састанку Удружења његови другови су са великим уважавањем говорили о његовом раду а нарочито о његовим војничким и људским врлима.

Милош Чавић

Нови докази за злочине у Добровољачкој улици у Сарајеву **ИЗЈАВЕ СТОТИНА СВЕДОКА**

Републички центар за истраживање ратних злочина Републике Српске предао је прошлог месеца Окружном тужилаштву Источно Сарајево нову документацију о случајевима „Добровољачка“ и „Ганић“, која пружа нове доказе о злочинима почињеним над војницима бивше ЈНА у Сарајеву.

У новим доказима, између осталог, налазе се изјаве стотина свједока, наређење МУП-а РБиХ од 29. априла 1992. године о спровођењу одлуке тадашњег Предсједништва РБиХ и снимци, који приказују улогу Ејупа Ганића у поменутим злочинима.

Крајње је вријеме да Тужилаштво БиХ почне да да процесира те случајеве, јер је довољно доказа и изјава свједока о њима већ прикупљено - рекао је замјеник директора Републичког центра Цвијетко Савић послиje предаје нове документације коју ће Окружно тужилаштво прослиједити Тужилаштву БиХ.

Поред осталих докумената, јуче је предато наређење МУП-а БиХ од 29. априла 1992. године о спровођењу одлуке тадашњег Предсједништва РБиХ, за које Савић каже да јасно говори да су МУП, Територијална одбрана (ТО) и тадашња Армија РБиХ били непријатељски расположени према бившој ЈНА, иако су постојали договори о мирном повлачењу војске из касарне на Бистрику.

- Извршили потпуно и масовно за пречавање на свим путним правцима на територији РБиХ на којима јединице бивше ЈНА отпочињу извлачење техничких и материјалних средстава у непосредној координацији са МУП-ом. Извршили блокаду ширег рејона војних објеката из којих се настоји изјестији техничка и материјална средства разним врстама формацијских и природних препрека и обезбиједити их јединицама ТО РБиХ и МУП-а. Убрзано планирати и отпочети борбена дејства на цјелокупној територији РБиХ и координисати их са штабом ТО регије, округа и РБиХ - стоји, између осталог, у наредби коју је потписао тадашњи министар МУП-а БиХ Алија Делимустафић.

Савић јуче није желио да откриje на која лица се новопредата документација односи, истакавши да је ријеч о „доста осумњичених“ и да је ријеч о лицима које тужба већ третира.

- Ријеч је о документацији коју смо прикупили у последњих годину и по на територији БиХ и нешто на територији Србије. Ту се налази више од стотину изјава свједока, а можда су неке већ раније Тужилаштву прослиједиле друге институције, али у сваком случају има нових пода-

така и нових изјава о дешавањима у Добровољачкој.

Одговарајући на питање да ли у новопредатој документацији постоје неки нови докази о „случају Ганић“, Савић је казао да је улога Ејупа Ганића у злочинима у Добровољачкој била велика и да до сада постоји довољно података о његовој умијешаности.

- Ганић је руководио појединим дијеловима акција о чему постоје фон-снимци. Ми смо приложили одређене фон-снимке, који потврђују његову умијешаност у „случају Добровољачка“ о чему свједоче његови разговори са другим људима из штаба ТО и МУП-а БиХ. То је нови снимак у коме постоје дијелови који су већ у јавности експлоатисани, али има и нових детаља - истакао је Савић.

Додао је да му је предсједник Окружног тужилаштва Источно Сарајево Рајко Чоловић казао да та институција готово свакодневно „заприма“ одређена документа о случају „Добровољачка“ и просљеђује их Тужилаштву БиХ.

Истакао је да постоје изјаве свједока, аудио и видео-снимци, наредбе и друга документација и сада је остало само на томе да ли постоји добра воља да се процес покрене. Тужилаштво БиХ спроводи истрагу о „случају Добровољачка“, али још нико није процесуиран за почињене злочине.

- Републички центар прикупља доказе о Добровољачкој улици узимајући изјаве од појединих доступних свједока и других докумената који говоре о умијешаности Армије РБиХ, Патријатске лиге, Територијалне одбране, МУП-а БиХ у догађају у Добровољачкој улици. Овоме је упозната и Влада РС која је на сједници 27. јула донијела закључак, којим је задужила Републички центар да релевантну документацију преда Окружном тужилаштву Источно Сарајево. Од Тужилаштва БиХ очекујемо да коначно почне да процесуира овај предмет - истакао је Савић.

Напоменуо је да су у документацији и изјаве непосредних учесника злочина у

КЊИГА КАО СВЕДОЧАЊСТВО

Међу документацијом је и свједочење Миладина Петровића, новинара „Народне армије“ и листа „Војска“ који је као новинар био заробљен у Добровољачкој улици, а био је у Команди Друге армијске области на Бистрику и пратио је те догађаје које је објавио и у књизи - казао је Савић.

ПРЕСУДЕ

У Суду БиХ Срби су правоснажно осуђени на 660 и по година затвора, Бошњаци на 79 година, а Хрвати на 64 и по године затвора. Према још неправоснажним пресудама Суда БиХ, Срби су осуђени на 220 година и три мјесеца затвора, Хрвати на 102 године, а Бошњаци на 18 година затвора.

- Ово довољно говори о раду Суда БиХ и отвара питање да ли у овој институцији постоји уравнотеженост у раду или не, те да ли сви предмети имају исти третман и да ли им се прилази једнако ажурано - казао је Савић, додавши да је Тужилаштво надлежно да покреће поступке. Он је додао да се отвара питање да ли Тужилаштво БиХ има спремности да покреће процесе и подиже оптужнице, те да је ова институција на потезу.

Додао је да су у Добровољачкој и дан прије ње погинула 42 припадника ЈНА, те да је први на том списку Круно Бештић.

ДОКУМЕНТ О ПОВЛАЧЕЊУ

Цвијетко Савић је нагласио да Центар не посједује документ о договору ЈНА и Алије Изетбеговића о мирном повлачењу војске из БиХ, али да он постоји у Архиви Министарства одбране Србије.

- Прије тог договора постојала је и одлука Предсједништва Савезне Републике Југославије који су потписали и подржали сви членци република, а договор је прекршила мусиманскa странa - истакао је Савић.

Добровољачкој и да још постоји довољно живих свједока који су претрпели све патње Добровољачке и све оно што је пратило те догађаје.

- Брига породица чији су најмилији страдали у Добровољачкој улици усмјерена је на то да се одговорни процесуирају и очекују од одговорних институција да отпочну те процесе. И Тужилаштво Србије ради на овом предмету, али ми до сада нисмо сарађивали са Тужилаштвом Србије нити смо им достављали документацију, али смо имали одређене контакте о овом питању - казао је Савић, додавши да ће Центар наставити и даље да прикупља документацију о овом и другим случајевима и доставља их Тужилаштву БиХ. Савић је казао да је поред Центра и МУП РС доставио дosta докумената о овом предмету.

Жељка Домазет

Војни пензионери којима је закинут део примања тврде да фонд одуговлачи парнице

У СТРОЈУ ДУГОМ 17 ГОДИНА

Поднето 26.498 тужби. Решено 14 одсто.
Питање је да ли ће је дочекати

Уколико парнице по тужби војних пензионера наставе да се воде досадашњим темпом, већина оштећених тужилаца највероватније неће да доживи наплату закинутог дела своје мировине. Јер, према рачуници Удружења војних пензионера Србије (УВПС), многе тужбе доћи ће на ред у судницама тек за - 17 година!

Од половине 2007. до 30. јуна ове године, равно 26.498 њихових чланова поднело је тужбе за наплату неисплаћеног дела припадајућих пензија. По тврђама тужиоца, мировине су им закинуте од августа 2004. до новембра 2007. године, а процењује се да је дуг војним пензионерима, са каматом, нарастао на чак 10 милијарди динара. У просеку, са каматама, појединачни дуг износи 250.000 динара.

- Иако се ради о споровима мале вредности, чињенично и правно једноставним, ове парнице трају веома дugo - указује Љубомир Драгањевац, председник УВПС у допису Влади и министарствима. - До краја марта ове године донете су и реализоване одлуке у 14 одсто парница. Годишње се до сада у просеку правоснажно окончавало око 1.450 парница, које трају око 24 месеца.

У овом удружењу оцењују да су разлози овако недопустивог трајања парница настојање туженог Фонда за социјално осигурање војних осигураника (СОВО) да одуговлачи поступке, као и неажурност судова. Указују и да су се пополовином јуна састали пуковник Милојко Миловановић, председник поменутог фонда, и Тања Шлобот, председник Првог основног суда у Београду. Тада је пао договор за усклађивање динамике окончања поступка са финансијским могућностима Фонда за СОВО.

- Овакав договор суда и туженог представља флагрантно крешење основног принципа правосуђа - оцењује Драгањевац.

- Дословце спроведен могао би да има за последицу да Први основни суд у Београду више не донесе ниједну извршну одлуку по тужбама, ако му Фонд дојави да нема новца за исплату, чак и да је такав „договор“ допуштен питање је коће ли и како суд да утврђује има ли тужени новац за исплату по пресуди, или ће му веровати на реч.

Војни пензионери оцењују и да је овакво поступање Фонда проузроковано и понашањем Владе Србије, која није обезвредила средства за исплату дуга војним пензионерима.

- У име 50.000 чланова и других корисника војних пензија тражимо да Влада обезбеди новац за дуг са каматама и судским трошковима ребалансом за ову, а најкасније буџетом за наредну годину - истакао је председник УВПС у допису. - Захтевамо и да судови поступају ажурано, законито и не-пристрасно.

У УВПС наводе да оштећени војни пензионери од скромне мировине плаћају судске таксе, вештачења и ангажовање адвоката. По њиховој оцени постоји реална претња да нездадовољство пензионера прерасте у јавне протесте.

М. РИСТОВИЋ, Вечерње новости

БЕЗ ЖАЛБЕ НА ПРЕСУДУ

На састанку у Првом основном суду закључено је и да надлежни старешина Министарства одбране може да овласти Фонд за СОВО да закључује поравнања и не улаже жалбу на пресуду, ако нема основа да се спор добије. Разлог је избегавање трошка подношења жалбе, другостепеног поступка и камате (око 35.000 динара по предмету).

Активности Сектора МУП-а за ванредне ситуације

ТРИ ФУНКЦИЈЕ НОВОГ ЦЕНТРА

Услед великих климатских промена које су последњих година у свету проузроковале поплаве и пожаре са катастрофалним последицама, пре око годину дана на нивоу министара унутрашњих послова земља југоисточне Европе и Русије договорено је формирање регионалног центра за ванредне ситуације у Нишу. О будућој намени Центра, који би до 2012. године у потпуности био спреман за брзо реаговање и спречавање катастрофалних последица елементарних непогода у читавом региону, говори начелник Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије Предраг Марић.

Пре десетак дана са колегама из Русије завршили смо техничке преговоре око начина функционисања центра, организационе шеме и комерцијалних услова под којима ће ради-ти. Договорено је да министар унутрашњих послова Србије Ивица Даћић и ресорни колега Русије за ванредне ситуације Сергеј Шојгу у октобру потпишу анекс споразума којим ће се прецизно дефинисати начин функционисања центра. То је јако значајно и за све земље у региону, јер се мора прецизирати колико ће његова изградња појединачно коштати сваку земљу, каже Предраг Марић. Он додаје да ће у циљу промовисања капацитета центра у случају шумских пожара до краја августа у Нишу бити стационирано неколико руских авиона за гашење пожара. Марић прецизира да ће у Центру за ванредне ситуације бити стално ангажовано максимално 35 до 45 људи.

„Идеја је да центар има три важне функције. Да пружа помоћ земљама које је затраже, без обзира да ли је реч о шумским пожарима, поплавама, земљотресима, хемијским ацидентима или деминирању. Предвиђено је да се у центру спроводи обука током целе године, а трећа функција подразумева да ценар буде велико складиште заштитних средстава и лекова, чији се капацитети могу користити у земљама у региону по потреби“, наплашава Марић.

Говорећи о договору да се противградна заштита пренесе у надлежност МУП-а, конкретно у Сектор за ванредне ситуа-

ције, наш саговорник каже да су у току интензивни преговори са одговорними у Хидрометеоролошком заводу. „Идеја нам је да се добро упознамо и информишемо о начину функционисања досадашње противградне заштите, како бисмо могли у року од три месеца да дамо министру и Влади предлог како противградна заштита може да функционише боље и ефикасније. Не треба схватити тај поступак као пукотрошење овлашћења с једне институције на другу, већ као покушај да се ова служба у потпуности реорганизује, и у кадровском и у финансијском смислу. Наша основна идеја је да се више не додги да нема довољно ракета, да нема координације, да штета буде онолико велика колико је била ове године“, истиче Марић.

Прошле и ове године неки делови Србије су претрпели велику штету од поплава. Начелник Сектора за ванредне ситуације, чији су припадници били активно ангажовани на заштити имовине и становништва и отклањању последица поплава, каже да је потребно урадити неколико ствари како се сличне ситуације не би поновиле. Прва група односи се на велике инфраструктурне инвестиције на великим рекама - Дунаву, Сави и Тиси. У том циљу смо, заједно са предузећима Србијаводе, Војводинаводе и Београдводе, сакупили пројекте и уз помоћ кабинета потпредседника Владе за европске интеграције Божидара Ђелића конкурисали за 120 милиона евра код Европске банке за развој. Друга група активности је на ангажовању локалних самоуправа око комуналних послова и чишћење канала. Приметан је агилнији однос локалне самоуправе и било би добро да се такви послови заврше до јесени и мислим да ће тада проблема бити много мање. Ми морамо да имамо службу која је спремна за све, и у том циљу, поред садашњих четири, радимо на формирању још четири специјална тима за спасавање од поплава,“ рекао је начелник Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије Предраг Марић.

Ђуло Малобабић,
Међународни Радио Србија

Момо Капор

GARDEN PARTI

Kада ме позову на гарден-парти у вртој башти, облачим, као по казни, своје једино тамно одело, звано „црно стоно“ из кога на све стране излеђу молци и возим се таксијем према Дедињу на коме живи срећан свет, који још увек поседује већ заборављену ствар у мом животу - врт са дрвећем и цвећем.

Таксиста ме, наравно, гледа с подозрењем: шта ћу ја у једном тако отменом крају? Ако тамо припадам, мрзеће ме; ако не припадам, презираће...

Извлачимо се из сивог, прљавог, спарног и ознојеног града и одлазимо у неку сасвим другу климу, на коју се нису навикла наша сирота плућа. Боже, колико само траве, колико озона и хлорофиле, колико ботанике! Колико котиледона по глави становника! Увлачим као луд дим цигарете, тек да осетим нешто познато.

Наравно, на гарден-парти сви долазе својим аутомобилима или их довоze државни шофери. Олупани, изубијани такси са кога се љушти боја смањује се од срамоте на величину децијег аутомобилчића, и бежи главом без обзира, натраг у варош.

Када долазите на гарден-парти, не смете стићи ни прерано, ни прекасно. Ако стигнете први, стајаћете као страшило сами на среду травњака, не знајући шта да радите са рукама, па ћете се, наравно, прихватити чаше, што значи да крај партија нећете дочекати трезни. Ако стигнете међу последњима, нико вас неће приметити, а храна ће већ одавно бити поједена и лед истопљен.

Ако, пак, стигнете на време (значи пола сата касније, него што пише на позивници), неко ће вас одвести до дугачког стола са храном, да се послужите. Најтоплије вам саветујем да не такнете ништа, јер ћете упасти у грдне не-прилике! Најпре, мораћете да узмете тањир, нож, виљушку и салвету и да направите мимоход око стола, узимајући од свега помало. Како да одолите јелима која не једете сваког дана; како да кажете не! – размаженом лососу, полукурвавом розбију, хладној белој ћуретини, шпарглама и артичокама, ризоту од лигања и прелив од печурака... И тек на крају, приметићете да вам је тањир препун и да вам је дежурни конобар увалио још и чашу розеа, а наоколо нигде ни стола, ни столице, јер се на гарден-партијима не седи, него стоји. Уз то, ваша запаљена цигарета, коју сте на тренутак оставили на крајичу стола са послужењем, лагано догорева и прети да запали столњак од батиста.

Наоколо, наравно, нигде пепељаре (отмен свет не пуши док једе), нема ни хлеба (отмен свет не једе хлеб), а што је најцрње, нема ни соли (јер, отмен свет не једе слано). Како угасити цигарету а да то нико не примeti?

Кратко шишана енглеска трава гледа ме с непријатељством, док се одлучујем да пређем у хиндусте, јер као пас завидим Шиви на онолико руку!

И док стојите као живи споменик провинцијалцу, са тањиром у једној руци, чашом у другој, а виљушком, ножем и салветом под пазухом, прилази

вам неко веома важан, неко до кога вам је веомастало и хоће да се рукује! Господе! Не можете тек тако да спустите све то на траву, а они бржи и лукавији, већ су похватали разне углове, зидиће и степеништа...

Тада се размењују „гарден-парти реченице“, чувене по најљубазнијој неодређености, која не обавезује никога:

„О, свакако се морамо ускоро видети! Не, не, јавићу се ја вама...“

„Јесте ли ту у августу? Нисте? Одлично! Онда, видимо се у августу!“

„Дајте ми ваш број телефона? Немате телефон? Сјајно! Јавићу вам се свакако...“

Мој црни стони сако претвара се у финску сауну - справу за мучење. Низ леђа ми теку потоци зноја. Неко ме пита, да ли ми је добро?

„Никад болеј!“

За разлику од нас, Београђана, западњаци се уопште не зноје, као да су са неке друге планете! Ни по највећој врућини, онда, када смо ми већ одавно поскидали сакое, а кравате стрпали у џепове, они неће ни за милиметар олабавити своје машне и овратнике.

Питао сам једнога, строго до гра-ла закопчаног дипломату, како је то могуће? Погледао ме је мирно и казвао: „Ја нећу да ми буде вруће!“

И тако, гарден-парти се за-вршава и портири позивају кроз ме-гафоне дуге, црне аутомобиле, који само доклизе и једним „ам“ прогујају угледне званице, а ви одлазите пешке низ дугу пусту улицу без бројева, јер таксија нема ни од корова, покрај засењених вртова и вила у дубини, мислећи у себи: Бог те маз'о, ал' живе!

Ево, шта (по причи Моме Капора) Београђанке никада не би смеле да кажу својим мужевима:

Где ћеш?
Где си био?
С ким си био?
Опет пијеш?
То ти је трећа!
Погледај шта си направио од себе?
Крајње је време да се истушираш!
Не мораш да се окрећеш за свако сукњом...
Опет си правио будалу од себе!
Куда ћемо на зимовање?
Већ су сви уплатили за Нову годину.
Зар сам због тога жртвовала своју каријеру?
Колико кутија пушиш дневно?
Мислиш ли да нико није приметио како цело вече буљиш у њу?
Зар сам ја дебил?
Погледај, гола сам! Немам шта да обучем...
Наравно да не можеш да ручаш, кад си већ јео код ње!
Каква је, таква је, моја мајка нам је увек чувала децу. А шта је са твојим родитељима?
Како је ја не познајем?
Могу ли и ја на то момачко вече?
Упропастио си ми живот!

А ево, шта Београђани никада не би смели да кажу својим супругама:

Где ћеш?
Где си била?
С ким си била?
Иста си мајка!
Кад ће тај ручак?
Не лупај тим штиклама!
Само ти још куче треба!
Нисам ја те среће да останем удавац...
Немој сада-ујутру ћемо...
Опет нема хлеба!
Лепо је мени моја мама говорила...
Немој да потрошиш сву топлу воду!
Доста ми је тог клавира из детињства!
Студирала енглески јеси, али дипломирала - ниси...
Опет си била код фризерса?
Докле ћеш да касниш?
Ити то зовеш вечером?
Како то моја мама кува!
Зар ти нисам јуче дао?
Шта ће ти? Имаш већ пет пари...
Нико ти не ваља...
Па, окрени већ једном тај лист!
Шта изводиш са том косом?
Где ми је она кошуља?

Промоција Монографије 402. понтонирског батаљона

ЖИВОТ ЈЕДНОГ БАТАЉОНА

Аутор књиге је уважени дописник
“Ветерана” из Шапца, Стеван Стојановић,
кога читаоци знају и по веома
ангажованим коментарима

Мало је јединица Војске Републике Србије, а и оних из бивше Југославије, које се могу похвалити да су оваковечене писаним трагом, (кажу “што није записано није се ни десило”), као што је релативно мала јединица, 402. понтонирски батаљон из Шапца. Захваљујући њеном дугогодишњем припаднику, сада заставнику I класе у пензији, Стевану Стојановићу, који је вишегодишњим упорним и крајње одговорним залагањем, прикупио доста материјала и података о овој јединици и то знала чки сложио у ову књигу. Поред историјата батаљона аутор је дosta написао и о развоју понтонирских јединица кроз историју српске и југословенске војске, почев од доприноса у Балканским и Првом светском рату, преко доприноса и подвига у Народноослободилачком рату 1941-1945. године, где је посебно истакнут подвиг пионирске чете Пратећег батаљона Врховног штаба у рушењу свих мостова преко река Неретве и Раме и изградња импровизованог моста преко Неретве преко кога су прешле партизанске јединице и Централна болница са рањеницима. О томе у књизи сведочи једини живи учесник овог догађаја, сада пуковник у пензији, Мишо Лемајић.

После завршетка рата у Задрежу код Обреновца формирана је Понтонирска бригада, која се касније властитим пловним средствима узводно Савом пре бацирала у Шабац, касније “најпонтонирскији град” у Југославији, уједно „родно место“ 402. понтонирског батаљона.

Наиме, 1952. године бригада се поделила на самосталне батаљоне, у Шапцу је формиран 402. батаљон, који и данас под новим називом 110. понтонирски батаљон успешно извршава наменске задатке.

Вредност овог дела је што су описаны сви најважнији догађаји, веома сложени и тешки услови у којима је понекад батаљон извршавао задатке, сећања свих живих команданата и других ста решина из састава батаљона. Са дужним поштовањем истакнута су имена свих команданата, од мајора Боривоја Миркова, мајора Аце Младеновића, потпуковника Петра Љуштине, потпуковника

Ивана Дујмовића, потпуковника Стеве Марковића, потпуковника Момира Јоксимовића, мајора Мирка Бањца, мајора Добрива Јубића, мајора Богольуба Ђоковића, мајора Милорада Милованића, потпуковника Владана Калановића, мајора Радисава Стојановића, потпуковника Николе Патковића, потпуковника Чеде Огризовића, до садашњег потпуковника Зорана Станића. На 124 странице књиге, поред текстова, објављено је преко 100 групних фотографија, преко 130 појединачних фотографија ста решина и грађанских лица, и 20 копија разних признања батаљону.

Како и доликује, у Земуну, баш на правом месту, поред понтонског моста који сваке године понтонери склапају да повежу Земун са купалиштем на ади Лидо, организована је скромна али врло успешна промоција ове књиге. У име команде батаљона присутни је поздравио мајор Александар Глишић. Аутор се захвалио свима који су на било који начин допринели издавању књиге, а посебно Команди гарнизона Шабац и Команди 110. понтонирског батаљона, који наставља традицију 402. батаљона.

Аутор ове вредне књиге, Стеван Стојановић, није непознат читаоцима „Војног ветерана“. Стални је дописник из Шапца, новинарством се бави више од 30 година. Објављивао је дописе у свим војним листовима и многим цивилним листовима и часописима. Завршио је Инжињеријску подофицирску школу 1954. године. У војничкој каријери није „јурио“ чинове и положаје. Све дужности обаљао је врло успешно. Био је активан у културно-забавном и спортском животу, а посебно, како смо навели, у новинарству. Активан је у Удружењу војних пензионера, организовању сусрета његове класе и организовању и пропагирању сусрета инжињераца свих класа и генерација који се одржавају сваке године на Дан инжињерије ЈНА - 7. марта, у хотелу „Бристол“ у Београду.

Припрема и нову књигу. Па срећно, драги колега Стојановић!

Милош Чавић

Сто једанаест година Уметничког ансамбла “Станислав Бинички”

У СЛУЖБИ УМЕТНОСТИ

Почело је давне 1899. Тада је његово височанство Краљ Александар I прихватио предлог својих сарадника о потреби формирања војних оркестара и издао наређење о формирању истих. Као што се из предложеног решења може видети у саставу војних оркестара били су предвиђени и музичари који су свирали на гудачким инструментима. То је, како се касније испоставило, представљало полазну основу за даљу надградњу и развијање музичке уметности што је након 111 година довело до настанка Уметничког ансамбла „Станислав Бинички“ Војске Србије. Ансамбл утврђује репертоарска политику, по којој ће све ове године бити препознатљив, стављајући акцент на изворну домаћу музичку уметност и музичку традицију. Много је догађаја, датума и података из прошлости и уметничког рада и деловања Уметничког ансамбла који заслужују да буду поменути. Они веома јасно показују чињеницу да се значај и допринос Уметничког ансамбла не може мерити само дужином временског трајања, већ првенствено уметничким дometима, богатством садржаја и интезитетом које Уметнички ансамбл остварује. Једно од обележја рада и деловања Уметничког ансамбла јесте његова репертоарска разноврсност која се креће од патротских песама и композиција забавног жанра из војничког живота до најзначајнијих дела класичне литературе и стваралаштва домаћих аутора, сложених музичких форми, кантата и симфонијских поема. Око свог заједничког репертоарског програма Уметнички ансамбл окупљају велики број музичких уметника, стваралаца и извођача. За Уметнички ансамбл компоновали су Крешimir Барановић, Александар Обрадовић, Рудолф Бручи, Михаило Вук Драговић, Борис Пападопуло, Иван Рупник, Војкан Борисављевић, Корнелије Ковач, Војислав Бубуша Симић и многи други. У раскораку између жеља и могућности, изложени стално провери и суду уметничке критике и јавности, генерације чланова уметничког ансамбла успешно су, захваљујући пре свега ентузијазму и уметничкој стручности, успеле да остваре истинска настојања – да служе уметности и њеним племенитим циљевима у развитку културног живота грађана Србије, војне средине и изградњи свестране личности припадника Војске Србије. Веома тешко би било наћи на простору бивше државе Југославије караулу, касарски круг, дом војске или најеминентнију концертну дворану у којима није гостовао и са својим програмима осмислио вече, бар део Уметничког ансамбла. Многим посетиоцима у разним местима то је био и први сусрет са таквим високо професионалним саставом и музиком изузетне уметничке вредности. Уметнички ансамбл био је и остао истински расадник музичких талената. Слободно се може рећи да није било врхунског вокалног и инструменталног уметника на садашњим и бившим просторима који нису сарађивали са Уметничким ансамблом. Мало је простора да би се сви навели. Присетимо се неких: Јован Колунџија, Дејан Бравничар, Иван Погорелић, Наташа Вељковић, Стефан Миленковић, Немања Радуловић, Станко Мадић, Огњен Петровић, Вељко Кленковски, Радмила Бакочевић, Јадранка Јовановић, Радмила Смиљанић, Гордана Јефтовић, Светлана Китић, Никола Митић, Никола Китановски и многи други. Много је иностраних уметника из Европе ступало са Уметничким ансамблом.

Сумирајући данас резултате 111. година рада, деловања и развоја Уметничког ансамбла, слободно можемо рећи да сав замах и уметничке успехе које је ансамбл постигао имају исходиште у дугогодишњој традицији и деловању војних оркестара, војне музичке школе (која је укинута) и музичког живота на овим просторима. Данас уметничким ансамблом руководе млади музички уметници са изврсном стручношћу, који уважавају све до садашње успешне године уметничког рада и деловања Уметничког ансамбла, својим новим идејама, жеље да га још више уметнички развијају и проширују на опште задовољство свих праћана Србије, а посебно припадника Војске Србије. У том настојању неопходна им је помоћ и подршка државе Србије (а посебно ГШ Војске Србије). У нади да таква помоћ и подршка неће изостати, свим члановима и руководству Уметничког ансамбла „Станислав Бинички“ Војске Србије, честитам 111. годину уметничког рада са жељом да и надаље уметнички обогаћују све грађане Србије, а посебно припаднике Војске Србије.

Немања Јовановић

На маргинама 5. изборне Скупштине УВП Србије

МОЈИ ПРЕДЛОЗИ

Приказ 5. изборне скупштине УВП Србије одржане 8. јуна 2010. године, углавном је коректан, иако непотписан (иницијали Е.В. непознати) па се не зна ко стоји иза овог приказа. Но, то није ни много битно, јер постоји тонски запис о раду Скупштине. Уосталом, ни извештај о раду УВПС у периоду 8. об. 2006.- 08. об. 2010. године, који смо ми делегати општинске организације Чукарица, добили уз позив за Скупштину, није потписан, нити оверен печатом Удружења, а није ни заведен у протокол Удружења...

Читајући пажљиво приказ рада Скупштине, стекао сам, можда и неоправдано утисак да се настојало да се омаловажи мој наступ, као делегата општинске организације Чукарица. Наиме, председавајући Скупштине, Константин Арсеновић, се својим коментарима на моје јављање за реч, практично определио за негирање сваког мог предлога, без пријављивања за дискусију, проглашавајући сваки мој предлог непотребним и тиме минимизирајући моју дискусију као делегата, чиме је утицао и на прихватање или одбијање од стране осталих делегата, предлога које сам изнео. Но то је његов метод рада и ја га у потпуности поштујем.

Коректно су пренета питања која сам као делегат и дугогодишњи члан Удружења, предочио Скупштини за решавање у будућем раду Удружења. Ни мало не сумњам у то да ће Главни одбор удружења на једној од будућих седница, ова, по моме мишљењу битна питања олстанка Удружења, размотрити и изнаћи права решења за добробит Удружења.

Међутим, у приказу са Скупштине нису изнети и предлози које је Скупштина општинске организације Чукарица 12. 04. 2010. године, као своје закључке предложила Главном одбору, а које сам и ја изложио на Скупштини, и то:

1) Да се Главни одбор и врх Удружења обрате јавности на конференцији за медије и детаљно презентују ставове Удружења о битним питањима статуса корисника војних пензија и начинима њиховог решавања. Такав поступак, уз већ достављене дописе појединим министарствима и личностима, могао би реалније заинтересовати јавност и извршити додатни притисак на one који одлучују о статусу корисника војних пензија, садашњих и будућих.

2) да Главни одбор и врх Удружења организују једновремено упознавање са проблемима статуса КВП све градоначелнике и народне

посланике у свим општинама и градовима Србије у којима Удружење има своје општинске организације,

3) да председник Удружења тражи пријем код председника Републике Србије, председника Владе Републике Србије и председнице Народне скупштине Републике Србије и упозна их са проблемима КВП. Истовремено да материјал о статусу КВП и начинима решавања достави и свим шефовима посланичким групама у Скупштини Србије, уз предлог да их лично упозна и тражи њихову подршку за решавање питања корисника војних пензија.

Добро је што је Извршни одбор Главног одбора изашао у јавност са подацима о сталним приходима и расходима ИзОд у мају месецу 2010. године, кад већ Надзорни одбор Скупштине УВПС то није нашао за сходно да учини за мандатни период. Међутим, у овом прегледу су се поткради неки пропусти, вероватно ненамерно, па их треба исправити. Наиме,

1) У сталне месечне приходе укључени су и приходи од рефундације накнада за комисију (вероватно за првостепену комисију за оправак Ф СОВО), који финансира Фонд за СОВО из средстава за оправак, и то није приход Извршног одбора Главног одбора УВПС.

2) За примања лица по уговору о привременим-повременим пословима која исплаћује ИзОд, каже се да су појединачно никако од примања лица у организма Скупштине Фонда за СОВО. То је и нормално јер Фонд за СОВО има друга буџетска средства и сам финансира рад својих организација. Извори средстава су другачији. Тим пре треба објавити појединачно висину месечних примања лица, која примају накнаде за рад у организма Удружења, посебно у ИзОд и Гл Одбору, јер су то већином средства од чланарине чланова УВПС. Не би било у реду да су та примања виша од износа најниже личне пензије, јер рад у ИзОд и Главном одбору је пре свега част и поверење чланства, а не додатни извор зараде.

3) Подржавам допис новинара из Ниша Ранка Бабића о начину решавања проблема тиража нашег гласила „Војни Ветеран“.

И на крају о образложењу господина Божидара Бабића о томе зашто није правилно да ја као кандидат општ. организације Чукарица будем и кандидат

за члана Главног одбора УВПС. Тачно је да сам 2003. године дао оставку на функцију председника Извршног одбора, али сада ја нисам био кандидат за ту функцију, већ за члана Главног одбора. Констатација господина Бабића „значи није хтео да ради тај посао“ више говори о његовом схватању да два различита посла, него о стварним мотивима настојања да се моја личност на извештани начин деградира. Но, шта је

твоје. Одговорност је скинута са мојих плетећа и ја сам на томе захвалан.

Ипак молим главног и одговорног уредника, да има на уму, да сам већ једном, давне 1937. године, крштен под именом МИХАЈЛО, а не како ме упорно у више бројева „В. Ветерана“ прекрштавају као МИХАИЛА. Јесте једно слово у питању али је оно за мене врло значајно.

Mr Михајло Јовановић

Поштовани господине Јовановићу, примите наше извиђење што је Ваше име у „Војном ветерану“ навођено погрешно.

Кад је реч о потпису испод текста са Скупштине, нема никаквих загонетки, Е.В. значи: Екипа „Војног ветерана“.

Редакција

МОРАМО ИМАТИ ЈАКУ ВОЈСКУ

Поводом текста др Војина Мрвића под насловом „Критичар се бави критизерством“, Војни ветеран број 79-80

Био сам веома изненађен кад сам у последњем броју „Војног ветерана“ прочитао текст др Војина Мрвића у коме ме назива критизером, а моје реаговање на његов текст „несувислом критиком“, „скандалом“ и „малициозном одором опуса критике.

Због тога нећу улазити у даљу полемику. Само ћу подсетити господина др Мрвића да ме је у „Војном ветерану“ број 74 ставио у исти кош са господином Зораном Драгишићем који се залаже за улазак Србије у НАТО, а ја сам децидно написао да сам против тога. Осим тога, остајем при тврдњи да су прошли времена када смо побеђивели непријатеља храброшћу, када смо имали подједнако оружје. Истина је да су наши пилоти често побеђивали на међународним митингима и освајали награде, да су мажда и храбрији од других, али шта да радимо кад нас бомбардују са 12000 метара висине или гађају из Средоземног мора? Шта да радимо ако немамо моћне системе да се одбрамимо или да одвратимо потенцијалног агресора од злих намера?

Треба рећи и то, да је 11. септембра ове године, поводом завршетка школовања питомца Војне академије, председник Републике Србије Борис Тадић изјавио: „Србија треба да има јаку и модерну војску да, ако не дај божје затреба, брани своју отаџбину“. Овом изјавом председник Тадић је демантовао све који тврде да нам није потребна јака војска.

Петар Кнежевић

Владета Јеротић о свом духовном оцу Ави Јустину Поповићу

ПРОПОВЕДИ ЉУБАВИ

Марта месеца 1943. године припремала се, некако нарочито свечано и молитвено, српска црква, у току ускршњег поста, за дочек највећег православног, хришћанског празника – Христовог васкрсења. Одлазио сам често у Саборну цркву, не само на недељне литургије, већ и на вечеरње службе и бдења, нарочито радо у ову цркву, ваљда и зато што сам се у једној малој улици (Задарској), непуних двеста метара удаљеној родио и у њој провео првих десетак година живота. Управо једне недеље, била је то недеља православља, 14. марта 1943. године, за проповедаоницом у цркви појавио се отац Јустин и почeo беседу. Не знам колико је трајала његова проповед, јер сам био потпуно изгубио осећање времена. Нетремише сам, из препуне Саборне цркве, гледао у оца Јустина упијао његове речи и трудио се да их све запамтим и да их одмах, када дођем кући, запишим. Мислим да од силног узбуђења нисам много запамтио, а ево шта сам стварно записао:

„У сваком цвету, свакој птици налази се мисао Божија... Човек је највиша вредност у свим световима, он је мали бог у блату... Ја бих роптао на Бога што ме није створио човеком да није Христос живео на земљи... Христос, то је одговор на сва човекова питања... После Христовог доласка, небеса су остала стално отворена, успостављена је стална веза између Бога и човека. Човек, то је икона Божија, род људски, иконостас Божији... Осудите грех, али милујте грешника, као што је Исус осуђивао грех, а оправштао грешницима. Циљ човечијег живота, његова непрекидна тежња, треба да буде остваривање Богочовека Христа у себи. Ви имате кичицу, малајте! Малајте све дотле док не измалате Христа у себи. Сваки грех, свака страст, сваки порок, прљају лик Христа у вама. Човек с много грешкова је човек без Бога... Волите сваког човека, поклоните му се, јер се клањате боголиком лицу у њему. Ни најбеззначајнији човек није без овог дара у себи... Душа је оно што чини човека најлепшим у целој васиони... Православље каже: човек је икона; Европа каже: човек је звер. Православље каже: род људски је иконостас, Европа: то је зверињак у коме јача звер побеђује слабију... Човек је највиши зато што је Бог утишнуо свој лик у њега... Србин је само онда прави Србин ако иде светосавским путем“.

СВЕТИТЕЉИ

Свети Архијерејски Сабор Српске Православне Цркве, 29. априла ове године, једногласно је усвојио предлоге надлежних епархијских архијереја и унео у диптихе светих Православне Цркве имена блаженопочивших архимандрита Јустина Поповића, духовника манастира Ђелије код Ваљева (1894-1979), и Симеона Поповића, настојатеља манастира Дајбабе код Подгорице (1854-1941).

Литургијски спомен преподобног Јустина Ђелијског славиће се 1. јуна по старом календару (14. јуна по новом календару), а спомен преподобног Симеона празноваће се 19. марта по старом календару (1. априла по новом календару).

После непуних месец дана – записао сам у дневнику (који сам почeo да водим још од своје четрнаесте године), било је то 14. априла – у цркви Ружици, на Калемегдану, у току духовне недеље слушао сам, још једном задивљено, архимандрита Јустина, који је снажним и прдорним гласом осујео најпре сву расположиву, увек хришћанску, паљбу на комунистичку идеологију која је тада доживљавала свој процват међу младим људима у Београду, а онда следећим речима објашњавао зашто хришћанско учење сматра најбољим и једино потреб-

ним свим људским душама: „Највећа револуција и преврат у човечанству изазвале су Христове речи својим ученицима: Не владајте људима као кнезови и владари, већ владајте служећи им. Онај који хоће да буде највећи међу вама, нека буде први и највећи слуга, слуга свима и сваком... Свештеник је само онда свештеник када служи својим парохијанима, а не одаје се партизанству, фарсејству и лицемерству. А ако не служи, он није православан свештеник... Често кажу, човек је мрак. Али, свети Григорије Богослов је показао својом светом личношћу да је човек светlost. Он је своје тело преобратио у провидну материју из које зраче чистота и светlost... Хришћанске врлине су лествице којима се човек пење са земље на небо... Зар Бог не служи и данас људима? Зар им Он не служи кроз сунце, цвеће, биљке, животиње?“

Још сам два пута у току 1943. године слушао оца Јустина, његове проповеди, испуњене хришћанским духом љубави, али и чврстине, постојаности, снаге сведочења, која је могла произићи само из личног, опитног доживљаја једног хришћанског монаха, биле су за мене трајан путоказ у каснијем животу. Оцу Јустину сам се враћао увек поново, и када бих залутао са пута и скретао за неко време према азијским философијама и религијама, или се упуштао у студирање европске философије и науке.

Не сећам се тачно које године сам после Другог светског рата случајно срео оца Јустина испред зграде Српске академије наука у Кнез-Михајловој улици. Ходао је брзо, мантија је летела за њим, изгледао је озбиљан и одлучан. Појма немам ни данас откуд ми храброст да га зауставим. Представио сам му се као студент медицине, као велики поштовалац његових књига (у међувремену сам прочитао још неколико његових радова), кога мучи, већ подуже, једно питање (које ми је било стигло из Индије) које никако не могу да поравнам са хришћанским учењем, коме сам одувек био највише привржен: питање карме и реинкарнације. Благо се осмехнувши, одговорио ми је мирно и јасно: „Млади пријатељу – овако ме је касније увек називао, било када ми је писао краћа писма, или када ме је директно ословљавао – знам шта вас мучи. Мучи вас питање како је могуће да човек у току свога релативно кратког живота постигне онакво савршенство какво Христос од нас тражи, када је готово непрекидно излаган свим могућим искушењима физичке, материјалне, душевне и духовне природе. Азијска идеја реинкарнације чини вам се логична и прихватљива. Рећи ћу вам, она је савршено непотребна хришћанину. Зашто? Зато што и свети хришћански оци уче о продолжавању нашег живота, али не поново овде на земљи, већ у духовном свету после смрти нашег земаљског бића. Сваки од нас наставља да се усавршава после пресељења тачно на оном ступњу духовне лествице до које је стигао овде на земљи.“

Овај одговор задовољио ме је био у потпуности и онда, он ме умирује и данас. Није ми, истина, јасно зашто и неки

наши виђени теолози сумњично врте главом када им испричам овај за мене тако значајан, сада већ давно протекли разговор са Јустином Поповићем. Наслутујем да су ови православци сумњичави у погледу оваквог одговора оца Јустина, јер се он заправо не налази лако, а ни често код хришћанских светих учитеља (са изузетком светог Гргура из Нисе и можда још неког). Нико се од ових теолога ипак није усудио да назове овакво мишљење оца Јустина јеретичким; питам се није ли отац Јустин овакав одговор пружио само мени и то у тренутку када је једино тако могао да ме врати на хришћанску стазу, са већ скренутог правца пут азијских религија, којима сам се био доста одлучно упутио. На крају овог кратког разговора, који сам водио у Кнез-Михаиловој улици са оцем Јустином, био сам почаствован и бескрајно обрадован још једним његовим поклоном: позивом да га посетим у манастиру Ћелије, у коме је трајно остао да живи до своје смрти.

Уследило је, од тада, мноштво мојих посета манастиру и његовом старешини, архимандриту Јустину, све до мога одласка у Европу 1957. године, у којој сам остао неколико година. У манастир сам одлазио обично суботом и остајао тамо до недеље после подне, или сам стизао рано у недељу, пре почетка литургије, која је за мене увек била празник, јер је служио, по правилу, сам отац Јустин, а певао је хор милих ћелијских сестара. Запамтио сам и неколико бритских и храбрих проповеди оца Јустина у току литургије, иако је био свестан да се од стране комунистичке власти будно прати, не само сваки његов корак, већ и свака реч. Поуздана је, међутим, била заштита Божја којом је овај врли српски духовник непрестано био невидљиво окружен, и то од тренутка када је правим чудом било прецртано име Јустина Поповића са списка људи осуђених на стрељање, одмах после рата, 1946. године, па кроз читав дуги период његовог заточења у манастиру Челије. Борбени темперамент и ватрени српски патриотизам овог православног јунака били су Промислом Божијим на најбољи начин обуздани управо принудним уклањањем са јавне црквене позорнице послератног православног и политичког живота у Србији и управљенији пут једино плодног духовног рада – најпре, на себи, затим писањем нових књига и чланака, превођењем Житија светих и припремом четворице ученика за њихово наступање у јавности када то бόља времена допусти (то су данашње владике Атанасије, Амфилохије, Артемије и Иринеј).

Што се мога духовног развоја тиче, могу мирне душе рећи да оно што је владика Николај Велимировић значио Јустину Поповићу, то је отац Јустин значио мени, без обзира, или баш зато, што нисам студирао теологију, већ медицину и психологију...

(Извор: Духовни разговори, Сабрана дела, I коло, Задужбина Владете Јеротића у сарадњи са IP Ars libri, Београд 2007.)

Пише:
Крстјан
Милошевић

Како је грађен споменик Незнаном јунаку

ЗАГОНЕТНА ТАЈНА АВАЛЕ

Да би Авала потпуно попримила облик пирамиде, односно да би била "зарубљена" на врху, на чијем месту је једино могао да буде споменик, требало је уклонити једну значајну препреку. Разуме се, то је био стари град Жрнов, место које се помиње још у време деспота Стефана Лазаревића.

Авала (511 м), ниска, добро пошумљена и најближа београдска планина, својим изгледом подсећа на пирамиду. Са ње се пружа изванредан видик на таласасту Шумадију и огромну равницу преко Саве и Дунава. Београђанима је вековима била заштитни знак, без обзира на цивилизације које су се смењивале на овим просторима.

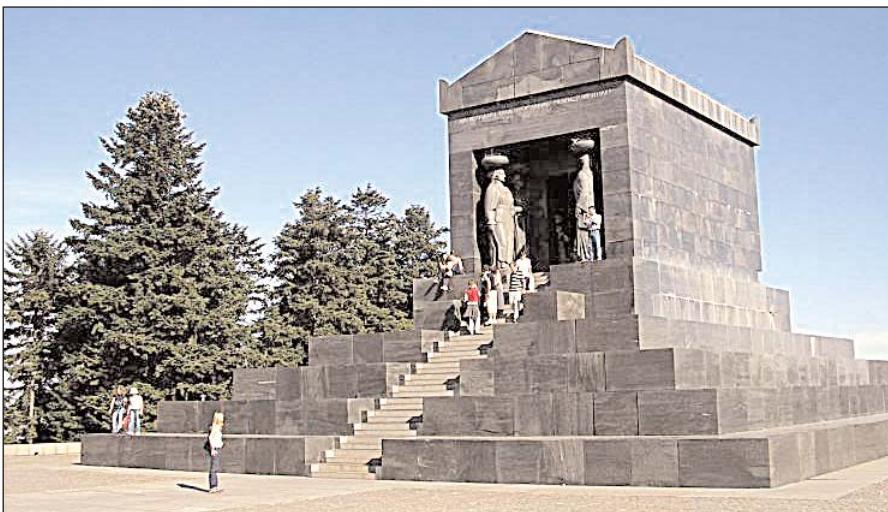
На планини се налазио средњовековни град Жрнов, коме су Турци дали име Авала (арапски-препрека), саграђен од камена и опасан широким земљаним зидом. Најстарији, централни део, био је на највишој тачки, а имао је правилан издужен облик са по једном кулом на источној, јужној и западној страни. Са северне, најприступачније стране, налазила се највећа, бранич-кула. У њижим деловима града били су отвори за топове. Историчари бележе да је то утврђење припадало Порчи од Авала и да је служило као "упориште на путу ка Београду".

По завршетку Првог светског рата, околно становништво нашло је на Авали и гроб једног непознатог српског војника, па је покренуло акцију да му се подигне споменик, који је сопственим средствима подигло 1922. године. Првобитно, несрбеник који је сахрањен на Авали, пронађен је у гробу који се налазио у кратеру аустроугарске хаубичке гранате која га је и усмртила. Уз себе је имао упратаче, фишеклију, 90 метака и два сребрна српска дводинарца, а највероватније, био је трећепозивац. Занимљиво је да је тај први споменик носио масонску иконографију. Иако је био посвећен незнаном јунаку, био је направљен тако да асоцира на пирамиду, што указује на реалну претпоставку да је то био масонски "потпис".

Уз шестар, лењир, угломер и висак, заобљена пирамида са "свевидећим оком" је препознатљив симбол масонске иконографије. "Слободни зидари" врло често користе традицију ослањања на античке симbole и седам светских чуда. Примера ради, она се налази и на новчаницама од једног долара, а добро је познато да су САД међу водећим државама у свету са "слободнозидарском традицијом", да су скоро сви председници те земље били масони. Зарубљена пирамида, на чијем се врху налази "свевидеће око", има "везу" са здањем на Авали.

Наиме, дванаест година након откривања првобитног споменика, Државни одбор за подизање споменика југословенском Незнаном јунаку, одлучио је да се уместо постојећег, изгради монументални представитивни споменик, па је тако подигнут данашњи споменик Незнаном јунаку на Авали. Иако су постојале различите идеје где треба поставити обележје трагично настрадалом непознатом војнику, пресудну реч у одлучивању имао је краљ Александар. Њему је најприхватљивија била идеја да незнани јунак почива поред места где је убијен. Велики српски писац, Бранислав Нушић, био је оштро против идеје да незнани јунак почива на Авали. У свом стилу, оштrog пера и језика, питао је шта ће споменик на месту које могу да обиђу само "београдски снобови који имају аутомобиле и на Авалу воде своје љубавнице. Ако иду са том намером тамо, споменик их и не интересује". Предлагao је да се направи пантеон (храм) између данашњег Дома Војске Србије и Народног позоришта, где би незнани јунак почивао у каменом саркофагу.

По пројекту светски познатог вајара Ивана Мештровића, који је више пута помињан као истакнути масон, споменик је грађен од јабланичког мермера од 1934, а откровен 1938. године. Поменута пирамида имала је конкретно место и у Мештровићевој

идеји. Да би Авала потпуно попримила облик пирамиде, односно да би била "зарубљена" на врху, на чијем месту је једино могао да буде споменик, требало је уклонити једну значајну препеку. Разуме се, то је био стари град Жрнов, место које се помиње још у време деспота Стефана Лазаревића, али и део у коме је својевремено боравио поменути Порча од Авала. Војска Краљевине Југославије је извршила дато наређење. Жрнов је миниран и био уклоњен. После неколико снажних експлозија, од њега су остале само велике гомиле камења, па је Мештровић утрт пут за остваривање своје идеје.

Када је остварио замисао да "заузме" врх Авала, Мештровић је решио да "допише" и неке масонске симболе којима ће обележити Београд, а које ће разумети само његови истомишљеници, односно "браћа", како се масони међусобно ословају. То није необично код њих,

јер, на пример, у Вашингтону постоји пет важних масонских здања, која међусобно стварају пентаграм, који се јасно уочава при посматрању из авиона. Иначе, Мештровић је био изузетно цењен у очима краља Александра. Њему је била препуштена градња неколико изузетних споменика који су "легитимисали" не само тадашњи Београд, већ и Краљевину Југославију. Имао је одрешене руке, новац и моћ да пројектује и ради по својим естетским, симболичким и другим критеријумима, са којима је и сам краљ (по неким тврђењима масон) био сагласан. Мештровићево дело је и споменик *Лобедник на Калемегдану*, као и предратни *Мост краља Александра*, који је претходио данашњем *Бранковом мосту*. У то време су у Европи грађени слични споменици. Био је то један од начина да се поколењима оставе трајна обележја о људима који су погинули током стравичног Првог светског рата, па су слични монументи

настали у Паризу, Прагу и неким другим градовима.

Без намере да о масонима пише добро или лоше, аутор овог написа подсећа да су масони (масонерија), "слободни зидари", припадници мање или више тајног интернационалног религиозно-мистичног покрета насталог у 18. веку, са циљем "моралног усавршавања људи на основу братске љубави", а стварни је помагање разних видова друштвено-политичке "реакције". Настали су у Енглеској, која се и данас сматра колевком "слободног зидарства". Они су дубоко религиозни људи, који Бога називају "Великим архитетом свих светова". Припадници се регрутују из редова аристократије, виших државних чиновника и јавних радника. Масонске организације називају се ложе, а примање нових чланова врши се по строгом ритуалу у коме мрак, свеће, лобање, сабље и друга обележја треба да на новопримљеног члана оставе што дубљи мистични утисак.

Писање *Начертанија*, стварање и распад Југославије, прећуткивање српског страдања током владавине НДХ, само су неки од делова балканске, југословенске и српске историје на коју је битно утицала масонерија. Постоје тврђења да су међу њима и нека велика имена српске историје – Карађорђе, Доситеј, Илија Гарашанин, Ђорђе Вајферт, Јован Дучић, Живојин Мишић, Моша Пијаде, неколико владара из династија Обреновића и Карађорђевића и неки други. Масонски рад у Београду био је познат још пре Првог српског устанка, када су истакнути чланови реда били - Петар Ичко, Рига од Фере, браћа Чардаклије, али и турски Мустафа-паша, у народу упамћен као "српска мајка".

Ова тема је у бившој Југославији и Србији била прилично табуизирана, па о "слободним зидарима" на овим просторима има много мистификација и заблуда. Посебно је занимљива улога српских масона у стварању Краљевине СХС, која је била њихов највећи сан. На крају, испоставило се, тада је заједничко држави написана и читуља, чије последице трпимо и данас.

Писац Зоран Ненезић, бивши велики мајstor велике ложе Југославија, у недавно промовисаној књизи *Масони 1712-2010, Преглед историје слободног зидарства у Србији, на Балкану и у свету*, по први пут нуди обиман списак масона. По њему, неки од њих и данас "дрмају" Србијом. Било како било, Београд и Србија нису остали без масонских обележја. Разуме се, у Београду их је понајвише (фасада Техничког факултета, галерија Природњачког музеја на Калемегдану, кућа Војислава Кујунџића у Јакшићевој 9, куће у улицама Светог Саве 10, Змај-Јовиној 20, Краља Петра 16 и многа друга здања).

ЗАШТО ЈЕ СРУШЕН ЖРНОВ

Полемике око тога зашто је срушен једно од највреднијих средњовековних утврђења у Србији поведу се међу историчарима тек повремено, и то више интерно, у канцеларијама. Јавних расправа никад није било. Већина историчара и сада се понаша по оној народној "за просутим млеком цаба је жалити".

Има и оних који готово да оправдавају тај потез, образложују да је бесmisленo осуђивати некога за тако нешто, јер је тешко са данашњег становишта и данашњим критеријумима мерити нешто што се забило пре нешто више од седам деценија.

"Такав став неких мојих колега је недопустив", рекао је један од историчара који је годинама покушавао да реши загонетку зашто је срушен Жрнов. "Сравнити са земљом читав град, чији темељи датирају још из антике, бедеми из раног средњег века, утврду која је у путописима набројана као једна од шест најзначајнијих у Србији, скandal је своје врсте. О томе није смело да се прича, није се писало, чак су и чаршијске приче на ту тему заустављане. Не кажем да сада треба око тога да се воде полемике, али би било добро, зарад јавности и зарад поколења којима остављамо културну баштину у наслеђе, да надлежне институције заузму став, да се тај непостојећи град на основу постојећег материјала обради, уведе у каталоге, једноставно да му се да место које и заслужује. Овако испаде као да је потпуно у реду што је нестао тим вандалским чином, као да је сасвим нормално да минама уништавамо старе градове и да то можда може и даље да буде практика..."

И. П.

Пише:
Мр сц. др
Часлав Антић

Саобраћај и алкохол

ТЕРОР ПИЈАНИХ ВОЗАЧА

Често се догоди да и не приметите ко-лико алкохолних пића попијете, али се њихов утицај врло брзо одрази на ваш организам. Ако на празан stomak по-пијете чашу алкохола, његов учинак се примећује већ после 15 минута, а ако је по-пијете у току оброка, реакција се догађа после сат времена. Када га једном прогутате, алкохол одлази право у крв, кроз жељудац и црева, а она га затим преноси у мозак, где успори све или сасвим поремети рад пошто алкохол делује на организам као седатив.

Само две чаше довољне су да се достигне 0,50 грама алкохола у литри крви - а то је праг за који се већ наплаћује казна и узима дозвола. При тој количини, особе које нису навикле на алкохол осећају лаку опијеност. Многи и немају осећај припитости, али пиће упркос томе утиче на њихов организам. Тако већ настају опасне промене: опада способност опажања у вожњи и знатно се продужава време реакције. Овај постотак алкохола изазива осећај опуштености, човек постаје храбрији, мање пажљив, поспанији или веселији, безбрежнији, али и површнији у процени способности за вожњу и услова на цести, а истовремено се смањује и будност и успоравају се рефлекси. При тој припитости видно поље се сужава у толикој мери да возач не разликује плоче са натписом или пешаке који желе да пређу улицу, као ни возила која наилазе из смеровра под правим углом. Каткад види двоструку, покрети су му неусклађени, теже процењује удаљености на цести, слабије подноси светла возила која му долазе у сусрет, рефлекси су му спорији. Теже се подносе и ноћна заслепљења светлима возила која долазе из супротног смера.

У ствари, возач се понаша као кратковидна особа која вози без наочара. Са 0,80 грама алкохола у крви, што одговара количини од три-четири испијене чаше, возач више уопште не може управљати аутомобилом и са великом потешкоћама се сналази у саобраћају. Треба имати на уму да алкохол пружа осећај лажне сигурности, јер возач наводи да потцењује ризик и да се лакше упусти у кршење забрана. Отуда долази до претераног повећања брзине и заборављања на сигурносни појас.

И ако сте попили само једно пиће, најбоље је да сачекате барем два сата - толико је организму потребно да отклони чашу алкохола - или да одспавате мало и онда седнете за управљач возила. Све друге варијанте трежњења крајње су бескорисне. Због тога, будите стрпљиви и сачекајте пре него што мутне главе седнете за волан и направите непотребну компликацију.

О томе нарочито морају водити рачу-

на млади возачи, који немају довољно искуства, а алкохол им даје лажну храброст, па због тога проузрокује велик број про-метних несрећа са најтежим последицама - смрћу и тешким озледама које неретко завршавају трајним инвалидитетом.

Но, није опасан само алкохол непосредно пре вожње. И након проспаване ноћи, после пијења веће количине алкохола, често човек, иако мисли да је сасвим трезан, има у крви количину алкохола већу од допуштене - више од 0,5 промила!

Више од 70.000 пижаних возача откри-вено је 2008. године на путевима Србије, а алкохол је био основни узорак чак 2.200 са-обраћајних несрећа, у којима су 24 особе погинуле, док је 1.500 повређено.

Према истраживањима код нас и у свету алкохолисаност је један од главних узрочника саобраћајних несрећа. У вели-

ПРИПИТИ ВОЗАЧИ

- су некритични, самоуверени, лакомислени
- прещењују своје способности
- потцењују опасност
- возе пребрзо
- улазе у "маказе"
- прелазе пуне линије
- непрописно претичу
- секу кривине
- не поштују права првенства
- желе да се истичу у вожњи
- касије запажају "стоп светло"
- слабо процењују растојање између возила
- касије реагују на светлосне и звучне сигнале
- теже распознају црвену и зелену боју
- теже распознају сметње при вожњи ноћи и у сумраку
- често уместо коначице притисну педалу гаса или обратно

УСПОРЕНИ РЕФЛЕКСИ

Трезан возач види саобраћајни знак на 140 метара удаљености, док алкохолисан на свега 118 метара. Због ус-порености рефлекса и продужења психичке секунде, зауставни пут возила којим управља притип возач је знатно дужи, а несреће су зато чешће. Возачи добро знају да не смеју возити у пијаном и приптом стању, но мање су свесни да ни сувозач не сме бити пијан. И за њега вреди допуштена граница од 0,5 промила. Ако је особа пијана од тога, треба да се вози на задњем седишту. У супротном, при-ливом рутинском контроле саобраћаја возач ће морати да плати казну.

ким градовима алкохолисаност учесника у саобраћају је у још већем проценту узрочник саобраћајних несрећа. Најтеже несреће по броју жртава и по причиненој материјалној штети проузрокују алкохолисани возачи. Смртност у тим несрећама је и до седам пута већа него у другим случајевима.

Добро возити не значи само познавати прописе и имати брзе рефлексе, него и знати опходити се у саобраћају. Сви возачи би међусобно морали бити толерантнији и показивати већу солидарност како би се на друмовима створила повољнија атмосфера. За разлику од трезних и здравих возача, алкохолисани возачи својим начином вожње ометају безбедно одвијање саобраћаја. Нарочито је ноћна вожња уз алкохол знатно заморнија и потенцијално опаснија, па су удеси ноћи чешћи због слабе видљивости, заслепљености и веће по-спаности возача.

Возачи, мотоциклисти, бициклисти и сви други учесници у саобраћају морају знати да се попијени алкохол из организма споро излучује. Потребно је 6-12 часова, а понекад код јаџег пијанства и пуна 24 часа, да би алкохол потпуно нестао из организма. Обилно пијење у касним вечерњим часовима представља велику опасност, јер и после вишечасовног спавања у крви може заостати недозвољена концентрација алкохола. Многи возачи због тога нису били способни за безбедну вожњу, па им је возачка дозвола и одузимана.

У мамуруљку после пијења сваки учесник у саобраћају осећа главобољу, отежано запажа и успорено реагује. Зато мамуруљни возачи често изазивају удесе.

Сва алкохолна пића су штетна и угрожавају безбедност саобраћаја. Погрешно је мишљење да пиво није шкодљиво. Пиво поред концентрације алкохола од 6 одсто има и благ успављајући ефекат. Зато се ни пиво ни остала алкохолна пића пре и за време вожње не би смели конзумирати. Вођни сокови најбоље могу освежити возача, стимулисати нервни систем и ојачати отпорност његовог организма.

Алкохол је отров мозга и целокупног нервног система. Мали мозак је посебно изложен штетном дејству алкохола, па су равнотежа и складност покрета код алкохолисаних особа поремећени. Мотоциклисти и бициклисти у пијаном стању осетљиви су на поремећај равнотеже, који неминовно доводи до кривудаве вожње и најчешће завршава падом.

Број настрадалих пешака из године у годину расте. Алкохолисани пешак је често жртва своје неопрезности, отежаног схватљања опасности и успорене реакције. Највише пешака страда у насељеним местима, ван пешачког прелаза.

И најмање количине алкохола угрожавају безбедност саобраћаја, јер алкохол деградира све способности возача, без обзира на искуство. Најважније је да сваки човек промени свој став према свом понашању у саобраћају. Ако је човек пијан, онда је једино исправно да не вози у тајком стању. Ако иде у кафану или на славу, нека повратак организује тако да не вози, нека иде таксијем или нека га неко други вози.

У вашем је интересу да се придржавате савета: Када пијете, не возите - када возите, не пијете!

Издаци за личну потрошњу

НАЈВИШЕ ЗА ХРАНУ И ПИЋЕ

Просечно домаћинство у Србији је у другом кварталу године имало издатке за личну потрошњу од 40.056 динара, од чега је удео за храну и безалкохолна пића био највећи и износио је 41,5 одсто, саопштио је Републички завод за статистику.

У централној Србији тај удео је чак 44,5 одсто, у Београду 41,1 и Војводини 37,2 одсто. За становање, воду, струју, гас и друга горива домаћинства у Војводини троше 17,1 одсто прихода, у Београду 15,6 одсто и централној Србији 14 одсто.

Просечно домаћинство је за транспорт издавајало 9,1 одсто прихода, за одећу и обућу 4,2 одсто, за намештај, опремање и одржавање домаћинства 4,2 и за рекреацију и културу - 4,4 одсто.

За здравствене услуге највише су одвајали Београђани - 2.309 динара, а у централној Србији се по домаћинству одвајало по 1.305 динара.

За комуникације су Београђани издавајали 1.849 динара, грађани Војводине 1.918 и централне Србије 1.240 динара.

Просечна месечна расположива средства по домаћинству износила су 46.156 динара. Од укупно расположивих средстава 94,9 одсто чине приходи у новцу, а 5,1 одсто су приходи у натури.

Највећи удео у новчаним приходима имају примања из редовног радног односа - 47,2 одсто и пензије - 36,2 одсто.

Танјуг

ПРОДАЈЕМ КУЋУ У ПИРОТУ

У центру Пирота повољно продајем 1/2 куће са посебним улазом која се састоји од тробосног конфорног стана на спрату са двориштем и помоћним просторијама. Звати од 16 до 20 часова.

Тел.011/164-464

МЕЊАМ СТАН

Мењам тројпособан стан у Бањалуци за одговарајући у Београду-Земуну.
Телефон: 011/216-9651

ПРОДАЈЕМ

повољно домаћу ракију шљивовицу, лозовачу и кајсијевачу, старе до 15 година, и квалитетан мед.
Наручивање на телефони 062/265-275; 018/531-581,

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези са сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знаете да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продажа погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почасти,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права члanova породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС или директно на тел. 011/3181-812 или на моб. 64/1660-423

**Књигу
ТАЈНА ДОБРОВОЉАЧКЕ УЛИЦЕ,**
аутора Миладина Петровића,
сведока догађаја, можете
купити у књижари
Војна књига, Васе Чарапића
22, у центру Београда.

Адвокатске услуге

ПОВОЉНИЈЕ ЗА КВП

На основу уговора о пословној сарадњи на пружању правне помоћи војним пензионерима, између УВПС и ЉИЉАНЕ ЈАКОВЉЕВИЋ, адвоката из Београда, улица Чубурска бр 2 - Занатски центар „Пејтон”, и СТАНОЈКА МИХАЈЛОВИЋА, адвоката из Београда, Булевар Зорана Ђинђића бр. 76/28, ови адвокати ће за потребе војних пензионера Србије обављати следеће правне послове:

1. најмање једном седмично, и то адвокат Љиљана Јаковљевић средом, а адвокат Станојко Михајловић петком, од 17 до 19 часова, у свој адвокатској канцеларији даваће војним пензионерима бесплатне правне савете.

Удружење породица палих бораца ратова од 1990. године Републике Србије

МОЛБА

Молимо породице палих бораца које су оствариле право корисника породичне инвалиднине по палом, несталом или умрлом борцу по закону који примењује Р. Србија, рођаке, ратне другове, удружења бораца, ратних војних инвалида, пријатеље, комишије палих бораца из оружаних сукоба од 1990. закључно са 1999. годином да нам се јаве ради договора око провере, контроле и допуне података које ми поседујемо ради утврђивања коначног броја палих бораца.

Када ово урадимо ажурираћемо започете активности око подизања спомен-комплекса у Београду где ће бити исписани подаци о палим борцима.

Можете се јављати на наведени телефон, на меил слати податке, поштом фотокопије документа или, поготово, путем нашег сајта (ко има услова нек погледа сајт). Можете доћи и код нас, уз претходну најаву.

Ми смо податке добили од нашег чланства, Министарства одbrane, Генералштаба, а имамо приступ подацима које води сектор борачко-инвалидске заштите нашег ресорног Министарства.

Ниједан податак без писмене сагласности нашег ресорног Министарства рада и социјалне политike и Министарства одbrane нећемо ником давати.

Унапред се свима захваљујемо јер ниједан пали борац не заслужује да буде испуштен са списка у вези наведеног. Можете нам се обратити телефоном, писмом и меилом.

Централни дом Војске Србије; ул. Браће Југовић бр. 19/ II /237; 11105 Београд;

Телефон/факс 011/3231514;
e-mail: uprpr@sbb.rs; www.palibrac90.org.rs

Председник
Сава Пауновић

2. у поступку пред судовима и државним органима Републике Србије ради остваривања прописима установљених права, нарочито у области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења, војним пензионерима пружаће све правне услуге, као што су: састављање тужби односно захтева и пријава у грђанским, кривичним и управним стварима и поднесака у вези тога; заступање на расправама -рочиштима и главним претресима; улагање редовних и ванредних правних лекова; састављање завештавања и уговора о доживотном издржавању; сачињавање одговора, као и обављање других правних послова.

Адвокати ће послове наведене под редним бројем 2. наплаћивати од војног пензионера - корисника услуге приликом преузимања правне радње и по ценама од 80 одсто (осамдесет одсто), важеће адвокатске тарифе за односну правну услугу - радњу.

И ВИШАК И МАЊАК

Представник Међународног монетарног фонда допутовао је у Београд на састанак са српским Премијером да провери како се спроводе договорене мере рестрикције државне администрације ради одобравања нових кредитних аранжмана.

На улазу у зграду Владе сачекао га је љубазни службеник.

- Господине, извините, јесте ли за неко пиће?

- Могао бих кафу - изјаснио се Високи гост.

На степеницама Представнику је пришла шармантна службеница.

- Господине, извините, какву кафу пите?

- Па може једна турска - одлучио се гост.

У ходнику му је пришао елегантни млади службеник.

- Господине, извините, да ли желите кафу са или без млека?

Гост је мало размислио.

- Донесите са мало млека.

После поздрављања са Премијером пришла му је дотерана службеница.

- Господине, извините, да ли хоћете хладно или топло млеко у кафу?

- Мени је свеједно - мало се збунио посетилац - али ако већ питате, може топло.

У кабинет је ускоро ушао службеник са шољицом кафе, иза њега је други носио таџну, за њима је службеница носила цевзу а службеник посуду с млеком. Када су сипали и сервирали кафу пријужила им се службеница са посудом за шећер.

- Што се тиче вашег захтева за смањењем српске администрације - реферисао је Премијер - са жаљењем вас морам обавештити да ми не само да немамо вишак запослених као што ви стално и тенденциозно тврдите, него смо према нашим новим систематизацијама открили и значајан мањак административног особљаја...

Представник ММФ-а није могао да се уздржи од коментара.

- Па добро, како тако нешто можете да изјавите после свих наших студија и анализа! Уосталом, на пример, овде код вас у влади, око једног обичног кувања кафе, ангажовано је, колико сам успео да пребројим, ни мање ни више него деветоро службеника!

Премијер није ни трепнуо.

- Тачно. И није девет него десет, има једна што пере шољице... Али шта би било

да сте случајно наручили чај?! С.Симић

ПАМЋЕЊЕ И ПАМЕТ

Није тајна да сам ја више пута мењао странке. То знају сви у Парламенту. Али то се дешавало искључиво када ми неко понуди бољи програм.

Зато сам и даље посланик. Људи цене моју демократичност.

Међутим на јучерашњем заседању Скупштине деси ми се тај малер. Изненада сам потпуно заборавио којој странци припадам! Изашли смо на паузу а ја нисам знао са којом посланичком групом да стојим.

Надао сам се да је та моја амнезија пролазног карактера, па сам пришао првој групи.

- Колеге, извините, можете ли ме подсетити за шта се оно залаже ваша странка?

Пошто сви знају колико уважавам страначке програме одговорили су ми као из топа.

- Ми смо за европске интеграције, социјално одговорну државу и борбу за Косово!

Нажалост, то сазнање ми није повратило меморију. Захвалио сам се и пришао другој групи.

- Можете ли ми укратко описати ваш актуелни страначки програм?

- Ми смо велики борци за Косово, а подржавамо европске интеграције и социјално одговорну државу! - одмах су ме обавестили.

Али узалуд, јер ни тај одговор ми није помогао да се сетим коме замста припадам. Морао сам да пријем и трећој групи и поновим исто питање.

- Нама је на првом месту социјално одговорна држава - одговорили су ми сви углас. - Али наравно са Косовом и као део Европе!

Уз све уложене напоре и опште анкетирање није ми се вратило изгубљено памћење.

Па сам се после паузе у сали пријурдио најбројнијој посланичкој групи.

Ако сам већ изгубио памћење, срећом нисам памет...

Слободан Симић

Бојан Љубеновић (Етна)

ПРАВДА

Зауставио ме саобраћајни полицајац, али чим сам се машио за новчаник рука правде била је задовољена!

ДИЛЕМА

Не знам шта да мислим о себи као писцу.

Коме год да поклоним своју нову књигу он каже: Хвала, није требало!

СПРЕГА

Наши синдикати и власт имају партнеришки однос.

Или боље рећи – ортачки...

СПРЕМА

Кад конкуришем за посао обавезно нагласим да сам министров шурак.

То је моя стручна квалификација!

СТОМАК

На оволовиким врућинама топе се стакло, пластика, асфалт...

Само мој стомак одолева!

РАЗЛИКА

На море смо прошли године ишли авионом.

Ове године ћемо трамвајем!

ПРОШИРЕЊЕ

Европа мора да стегне каиш.
Зато више неће да се проширује!

ПОЗНАНСТВО

Да бисте добили возачку дозволу морате познавати саобраћајне прописе.

Да бисте добили грађевинску дозволу морате познавати неког у општини!

ИСТОРИЈА

На данашњи дан Србин је пуцао на Србина и тако смо започели ослобађање од Немаца!

ДОБРО

Платио сам лоповима да ми врате аутомобил, јер се у Србији добро добрим врати.

КРИТИЧНО

Господо из ММФ, извините, али ако још мало стегнем каиш – пушћи ће ми врат!

СИНОНИМИ

Ја то нисам украо.

Ја сам то приватизовао!

НАУКА

Како препознати туристичку агенцију која послује савесно и поштено?

Не знам, наука још није толико напредовала!

ДУГ

Кад се Србин врати с летовања у Грчкој, дужан је да Грчка!

РЕД

Обавештавамо комарце да смо успеши завршили акцију запрашивавања.

Сад је ред на њих да то схвате и падну мртви!

САБЕТ

Упутство за младе новинаре у Србији:
Вест мора да буде јасна, истинита, правовремена и – безазлена!

ЗАХТЕВИ

Родитељи захтевају да све кладионице које су преблизу школа буду затворене.

Ђаци траже да буде обрнуто!